

**Labklājības nozares informācijas un
komunikācijas tehnoloģiju centralizācija**

Detalizētais projekta apraksts

Labklājības ministrija

2019

Satura rādītājs

Projekta apraksts (kopsavilkums)	4
Termini un saīsinājumi	11
1. Problēmas apraksts	12
1.1. IKT plānošanas un pārvaldības izaicinājumi	12
1.2. Neizmantots potenciāls IKT pakalpojumu centralizēšanai	13
1.3. Nepietiekami un neprecīzi dati nozares politikas veidošanai	14
1.4. Nepieciešams pilnveidot informācijas aprites un lēmumu pieņemšanas procesu nozares institūcijās	18
2. Projekta mērķi un sasniedzamie rezultāti	21
2.1. Projekta rezultātu un iznākuma rādītāji	22
2.2. Rezultāta rādītāju sasniegšanas pasākumi:	24
2.3. Riski un atkarības	27
3. Projekta īstenošanas apraksts	31
3.1. Procesi	31
3.1.1. Statistisko datu kvalitātes un pieejamības nodrošināšana	3332
3.1.2. Darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības pārkāpumu izmeklēšana	33
3.1.3. Uz nodarbinātā veselību vērstās pārbaudes darba vietā	33
3.1.4. IKT incidentu pārvaldība	40
3.1.5. IKT problēmu pārvaldība	40
3.1.6. IKT resursu pārvaldība	41
3.1.7. Servisa pieteikumu pārvaldība	42
3.1.8. IKT drošības pārvaldība	43
3.1.9. IKT pakalpojumu kvalitātes pārvaldība	43
3.1.10. Konfigurācijas datubāzes pārvaldība	44
3.1.11. Nozares starpinstitūciju dokumentu aprites un darba uzdevumu vadība nodrošināšana	44
3.1.7. Publiskie pakalpojumi	47
3.1.8. IKT koplietošanas pakalpojumi	49
3.2. Dati	50
3.3. Programmatūra	51
3.3.1. <i>Active Directory</i> ieviešana visās resora iestādēs	51
3.3.2. Centralizēts IKT infrastruktūras monitoringa risinājums	51
3.3.3. Vienotas e-pasta sistēmas ieviešana	51
3.3.4. Centralizēta lietotāju darbstaciju pārvaldība	52
3.3.5. Sociālās integrācijas valsts aģentūras Sociālās rehabilitācijas informācijas sistēmas (SRIS) izmaiņas	52
3.3.6 Centralizēts nozares IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības risinājuma ieviešana ..	53
3.3.7. Jaunas VDI IS izstrāde un esošo e-pakalpojumu uzlabojumi	54
3.3.8. Vienotas dokumentu un uzdevumu vadības sistēmas ieviešana	55
3.4. Infrastruktūra	56
3.4.1. "Mākoņskaitļošanas" infrastruktūra	56

4. Projekta ieguldījums SAM rezultātu rādītājos un projekta sociālekonomiskā indikatīvā lietderība

~~5857~~

4.1. Ieguldījums SAM rezultāta rādītāju sasniegšanā ~~5857~~

4.2. Sociālekonomiskais indikatīvais lietderīgums ~~5857~~

5. Projekta laika plāns un izmaksas ~~6261~~

5.1. Projekta darbību īstenošanas laika plāns ~~6261~~

5.2. Projekta izmaksu sadalījums ~~6463~~

6. Projekta pārvaldība ~~6564~~

7. Publicitātes un informācijas izplatīšanas pasākumi ~~6867~~

Projekta apraksts (kopsavilkums)

Koplietošanas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras pakalpojumu attīstības projekta (turpmāk - projekta) virsmērķis ir veicināt darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” sasniegšanu, realizējot pasākumus aktivitātes “2.2.1.1. Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība” ietvaros. Projekta virsmērķi iecerēts sasniegt optimizējot un uzlabojot Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pārvaldības procesu, centralizētu platformu izmantošanu, kā arī veicinot datu kvalitātes uzlabošanu un pieejamību.

Projekta rezultāts sniegs ieguldījumu 2.2.1. SAM iznākuma rādītāja “Pilnveidoti darbības procesi” sasniegšanā pilnveidojot publiskā sektora darbības efektivitāti, kā arī ļaus izveidot un realizēt procesus, kas nākotnē paver iespēju sniegt informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pakalpojumus iestādēm arī ārpus Labklājības ministrijas resora.

Projekta mērķi

- M1. Uzlabot un sakārtot Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldības jomu;
- M2. Attīstīt centralizētus koplietošanas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pakalpojumus;
- M3. Uzlabot datu kvalitāti un pieejamību;
- M4 Uzlabot nozares dokumentu vadības un darba plūsmu procesus.

Darbības projekta mērķu sasniegšanai

- M1. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldīšanas jomas uzlabošanā un sakārtošanā:
 - Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldības jomas apmācības
 - Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldības vadlīniju izstrāde
 - Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegto informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pakalpojumu kataloga definēšana Labklājības ministrijas padotībā esošajām iestādēm
 - Standartizētas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības dokumentācijas izstrāde visām nozares iestādēm;
 - Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības speciālistu – ekspertu, analītiķu apmācības.
- M2. Centralizēti koplietošanas risinājumi Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pakalpojumu attīstībai:
 - *Active Directory* visās resora iestādēs
 - Vienots e-pasta risinājums
 - Centralizēts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju monitoringa risinājums
 - Centralizēta lietotāju darbstaciju pārvaldība
 - Centralizēts “mākoņskaitļošanas” infrastruktūras risinājums
 - Centralizēts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības risinājums
- M3. Datu kvalitātes un pieejamības uzlabošana:

- Labklājības nozares datu ticamības un pietiekamības analīze;
- Datu ticamības un pietiekamības uzlabošana;
- Sociālās integrācijas valsts aģentūras informācijas sistēmas uzlabošana;
- Jaunas Valsts darba inspekcijas informācijas sistēma izstrāde un ieviešana, t.sk.,
 - Valsts darba inspekcijas elektronisko pakalpojumu kvalitātes uzlabošana un migrācija saderībai ar jauno informatīvo sistēmu;
 - VDI atvērto datu kopu publiskošana.

M4. Nozares dokumentu vadības un darba plūsmu procesu optimizācija:

- Vienotas dokumentu vadības sistēmas ieviešana nozarē.

Projekta rezultātu rādītāji

Tā kā Projektā paredzētās aktivitātes ir vērstas uz Labklājības ministrijas resora iestāžu darbības efektivitātes paaugstināšanu projekta ieguldījums tiešā veidā neparedz uzlabojumus 2015. gada 17. novembra MK noteikumu Nr. 653 paredzētajos rezultātu rādītājos, kas minēti punktos 7.2.1. ("iedzīvotāju īpatsvars, kas izmanto e-pakalpojumus sadarbībai ar valsts un pašvaldību institūcijām un iesniedz veidlapas elektroniski") un 7.2.2. ("komersantu īpatsvars, kas izmanto e-pakalpojumus sadarbībai ar valsts un pašvaldību institūcijām un iesniedz veidlapas elektroniski") un 7.2.3. ("Latvijas reitings Eiropas Komisijas Komunikācijas tīklu, satura un tehnoloģiju ģenerāldirektorāta atbalstītās iniciatīvas ePSIplatform ietvaros veidotajā atkalizmantošanas indeksā PSI Scoreboard palielinās līdz 475 punktiem"). Taču atsevišķas Projekta ietvaros veiktās aktivitātes radīs priekšnoteikumus, lai realizētu pasākumus, kas tajā skaitā uzlabos rezultātu rādītājus, kas attiecas uz iedzīvotāju īpatsvaru e-pakalpojumu izmantošanā, kā arī datu atkalizmantošanā.

Tabula 1. Projekta rezultātu rādītāji

	Rādītājs	Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus pēc projekta beigām	Sasniedzamā vērtība 3 gadus pēc projekta beigām
RR1	Iestāžu skaits, kuras izmanto labklājības nozares informācijas un komunikācijas tehnoloģiju centralizētos pakalpojumus	Iestāžu skaits	7	12	12
RR2	Labklājības ministrijas centralizētās informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras nepārtraukta darbība	%	94	96	97
RR3	Komersantu īpatsvars, kas izmanto VDI e-pakalpojumu "Darba	% no kopējā skaita	10	50	90

Rādītājs		Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus pēc projekta beigām	Sasniedzamā vērtība 3 gadus pēc projekta beigām
	devēja paziņojums par novērstiem pārkāpumiem”				
RR4	Iedzīvotāju īpatsvars, kas izmanto VDI e-pakalpojumu “Iesniegums Darba inspekcijai”	% no kopējā skaita	12	30	50

Tabula 2. Projekta iznākuma rādītāji

Rādītājs	Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus pēc projekta uzsākšanas	Sasniedzamā vērtība projekta beigās
Izstrādātas apmācību programmas un apmācīti labklājības nozares darbinieki	Programmu skaits	0	0	3
Ieviesta IKT pārvaldības kārtība LM un tās padotībā esošajām iestādēm	Skaits	0	0	1
Ieviests IKT pakalpojumu katalogs LM un tās padotībā esošajām iestādēm	Skaits	0	1	1
Iestādēs ieviesta Active Directory	Iestāžu skaits	6	6	12
Ieviesta vienota e-pasta sistēma LM un tās iestādēs	Iestāžu skaits	4	4	12
Iestādēs ieviesta centralizēta pārvaldība lietotāju darbstacijām	Iestāžu skaits	1	1	12
Ieviests centralizēts monitoringa risinājums	Sistēmu skaits	0	0	1
Uzlaboti atbalsta sniegšanas procesi LM un tās padotības iestāžu informācijas tehnoloģiju lietotājiem (IKT incidentu pārvaldība, IKT problēmu pārvaldība; IKT resursu pārvaldība; Servisa pieteikumu pārvaldība;	Procesu skaits	0	0	7

Rādītājs	Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus projekta uzsākšanas	Sasniedzamā vērtība projekta beigās
Konfigurācijas datu bāzes pārvaldība, IKT pakalpojuma kvalitātes pārvaldība, IKT drošības pārvaldība)				
Uzlabots nozares statistisko datu kvalitātes un pieejamības process	Procesu skaits	0	0	1
Veikta datu ticamības un pietiekamības analīze	Skaits	0	1	1
Veikti datu ticamības un pietiekamības uzlabošanas pasākumi	Uzlaboto sistēmu skaits	0	0	1
Iegādāts un ieviests “mākoņskaitļošanas” infrastruktūras risinājums	Risinājumu skaits	0	0	1
Izstrādāts un ieviests SIVA SRIS uzlabojums	Uzlaboto sistēmu skaits	0	0	1
Izstrādāta un ieviesta jauna VDI informācijas sistēma	Sistēmu skaits	0	0	1
Uzlaboti VDI e-pakalpojumi	e-pakalpojumi	0	0	3
Elektronizēti VDI pamatdarbības procesi	Procesi	0	0	2
Nopublicētas VDI atkalizmantojamo datu kopas Latvijas Atvērto datu portālā	Datu kopa	0	0	2
Ieviests centralizēts IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības risinājums	Risinājumu skaits	0	0	1
Apmācīti IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības speciālisti – eksperti, analītiķi	Darbinieku skaits	0	0	4
Izstrādāta standartizēta IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības dokumentācija padotības iestādēm	Dokumentu komplekti	0	0	12
Ieviesta vienota dokumentu	Sistēmu	0	0	1

Rādītājs	Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus projekta uzsākšanas	Sasniedzamā vērtība projekta beigās
vadības sistēma visās nozares iestādēs	skaits			
Elektronizēts nozares starpinstitūciju dokumentu aprites un darba uzdevumu vadības process	Procesu skaits	0	0	1

Saistība ar iepriekšējā plānošanas perioda projektiem

Labklājības ministrija iepriekšējā plānošanas periodā ir īstenojusi divus Eiropas Reģionālā attīstības fonda finansētus projektus – projektu Nr.3DP/3.2.2.1.1/12/IPIA/CFLA/001 „Vienotās Labklājības informācijas sistēmas (LabIS), nozares centralizēto funkciju informācijas sistēmu un centralizētas IKT infrastruktūras attīstība” un projektu Nr.3DP/3.2.2.1.1/09/IPIA/IUMEPLS/023 “Sociālās politikas monitoringa sistēmas pilnveide – SPP vienotās informācijas sistēmas izstrāde, ieviešana un e-pakalpojumu attīstīšana”, kuri ietvēra aktivitātes, kas bija vērstas uz Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju centralizācijas procesa aizsākšanu. Šajā projektā tiek turpināta iepriekš minētajos projektos iesāktā labklājības nozares Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju centralizācijas ideja. VDI īstenotajā projektā Nr.3DP/3.2.2.1.1/09/IPIA/IUMEPLS/011 “VDI informatīvās sistēmas pilnveidošana un e-pakalpojumu ieviešana” ir uzsākts elektronizēt darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanas uzraudzību un kontroli. Šajā projektā tiks turpināta procesu elektronizācijas un e-pakalpojumu pieejamības uzlabošana uz jaunas tehnoloģiskās bāzes.

Ieguldījums SAM rezultāta rādītāju sasniegšanā

Projektam ir paredzēti šādi ieguldījumi SAM iznākuma rādītājos:

Tabula 3. SAM rezultāta rādītāji

Rādītājs	Mērvienība	Starpvērtība (2 gadi pēc projekta sākuma)	Sasniedzamā vērtība projekta beigās
Pilnveidoti nozares darbības procesi	skaits	3	11
Izveidota centralizēta informācijas platforma	skaits	0	1

Sociālekonomiskais indikatīvais lietderīgums

Projekta fokuss ir iekšējās darbības optimizācija un galvenā ieguvumu kategorija ir darbinieku laiks, kas tiks iegūts gan automatizējot ikdienā veicamās darbības, gan arī nodrošinot

informācijas sistēmu pieejamību un samazinot dīkstāves. Galvenie sociālekonomiskie ieguvumi:

- Centralizēta darbstaciju pārvaldība ļaus ietaupīt aptuveni 50% no laika, kas šobrīd tiek veltīta lietotāju darbstaciju infrastruktūras instalēšanai un uzturēšanai. Tādā veidā samazinot patērēto laiku no 8924 stundām uz 4462 stundām gada laikā. Būtisks priekšnosacījums šī rādītāja sasniegšanai ir standartizēta darbstaciju esamība iestādēs, kas šobrīd ir katras iestādes uzdevums;
- Sistēmu nepieejamības un lēndarbības rezultātā Labklājības nozares resora darbinieks mēnesī ir traucēts veikt savus primāros pienākumus 2 darba stundu apjomā;
- Uzlabojot sistēmu veiktspēju, Labklājības nozares resora darbinieks spēj apkalpot vairāk iedzīvotāju, tā samazinot iedzīvotāja rindā pavadīto laiku. Parasti klients rindā pavada vidēji 15 minūtes. Sistēmu nepieejamības un lēndarbības rezultātā, ja sistēma nav pieejama 2 darba stundas mēnesī, klientu rindā pavadītais laiks var pieaugt līdz 480 minūtēm jeb 8 stundām mēnesī pie 1 resora klientu apkalpojošā darbinieka;
- Izveidojot jaunu Valsts darba inspekcijas informācijas sistēmu kurā iespējams attālināti ievadīt datus no mobilajām ierīcēm, ilgtermiņā ir iespējams ietaupīt darbinieku darba laiku uz aktu noformēšanu, informācijas apkopošanu, un atļaut darbiniekiem iegūt papildus datus apsekojuma laikā. Valsts darba inspekcijā strādā 124 inspektori un dienā protokolu aizpildīšanai papīra formāta dēļ var tikt ietaupītas 15 minūtes. Ietaupītais darba apjoms ļaus atbrīvot resursus 300 papildus informatīvām un konsultatīvām aktivitātēm gadā, pēc kurām pieprasījums turpina pieaugt, un kas, savukārt ļautu preventīvi samazināt potenciālo pārkāpumu skaitu. Atsevišķi izdalāmi arī VDI uzlabojumu rezultātā atbrīvotie resursi, kurus varēs novirzīt papildus pārbaužu veikšanai. Samazinoties laikam, kas šobrīd tiek veltīts dokumentu sagatavošanai, meklēšanai un nosūtīšanai, darbinieki vairāk varēs pievērsties analītiskās/satura informācijas sagatavošanai, tādejādi kopumā palielinot valsts sniegto pakalpojumu kvalitāti.
- Ieviešot vienotu labklājības nozares iestāžu dokumentu vadības informācijas sistēmu (DVS) ļaus ietaupīt vidēji 2 minūtes uz viena dokumenta apstrādi. Tādā veidā samazinot patērēto laiku dokumentu apstrādei par 17 208 stundu gadā. Būtisks priekšnosacījums šī rādītāja sasniegšanai ir ļaujot tehnoloģijai uzraudzīt dokumentu plūsmu un darba uzdevumu izpildi, kā arī samazinot papīra dokumentu apriti un datu iesniegšanu papīra formātā, tāpat izmantojot valsts līmenī piedāvātās koplietošanas komponentes
- Ņemot vērā, ka projekta ietvaros ir paredzēts izstrādāt vienotu nozares IKT infrastruktūras drošības notikumu savākšanas un pārvaldības platformu un plānots, ka tehniskais risinājums ļaus būtiski samazināt iespējamās incidentu riskus valsts nozīmes informācijas sistēmu kritisko datu saglabāšanā. Risinājums kuru plānots iegādāties meklēs aizdomīgās un neparastās aktivitātes automatizēti, praktiskās drošības pārvaldnieki analizēs, vai nav drošības problēmu, kas minimizēs valsts nozīmes informācijas sistēmas kritisko datu pazūšanu. Projekta gaitā ir paredzēts gan definēt jaunus IKT pārvaldības procesus, gan arī mainīt esošos, kuru darbību būs nepieciešams nodrošināt ar atbilstoši kvalificētu personālu. Precīzi biznesa procesi, amata vietas un pienākumi tiks izstrādāti projektā veicamo aktivitāšu gaitā, tomēr jau šobrīd ir skaidrs, ka būs nepieciešami 2 sistēmas administratori IKT infrastruktūras monitoringa darbības nodrošināšanai; 4 darbinieki IKT drošības tehniskās uzraudzības funkcijas nodrošināšanai LM resorā; 6 biznesa analītiķi un pilnvarotie lietotāji, kas nodrošināt biznesa prasību savākšanu un definēšanu sistēmas prasību specifikācijās.

Ekonomiskajā analīzē izmantotie diskontētie sociālekonomiskie ieguvumi ir 3 230 154,66 euro, diskontētās finanšu izmaksas ir 3 895 888,82 euro, kurām veikta fiskālā korekcija 1 002 649,80 euro apmērā (korekcija atbilstoši metodikai PVN un VSAOI DD 24,09%) . Ņemot vērā fiskālās korekcijas, ekonomiskajā analīzē izmantotās diskontētās finanšu un sociālekonomisko ieguvumu izmaksas 2 893 239.02 euro. Ņemot vērā fiskālās korekcijas, Ekonomiskajā analīzē izmantotās diskontētās finanšu un sociālekonomisko ieguvumu izmaksas 2 893 239 *euro*. Projekta ieguvumu un izmaksu attiecība (B/C) ir 1,12, kas atbalsta iepriekšējo secinājumu, liecinot par projekta realizācijas pamatotību.

Summārais Sociālekonomiskais indikatīvais lietderīgums	EUR 4 951 882
Projekta finansējuma kopējais apjoms:	EUR 3 600 000
Projekta īstenošanas laiks (mēnešos):	56 mēneši
Uzturēšanas izmaksas sistēmas darbināšanai (5 gadiem):_ gadu no 2023. gada)	1 000 000 (200 000 katru

Lai projektā rezultātā iegādāto Informācijas un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūru atjaunotu pēc tās nolietošanās, būtu nepieciešami apmērām 200 000 *euro* katru gadu, sākot ar 2023. gadu, nomainot un uzlabojot infrastruktūru pakāpeniski, vai arī 1 000 000 *euro* ik pēc pieciem gadiem, sākot ar 2027. gadu.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu nozares centralizācijas ieviešanu, atkarībā no projekta ietvaros veiktajiem procesu uzlabojumiem un konsultantu ieteikumiem kopējā centralizācijas procesa pilnveidošanai, ja būs nepieciešams, papildu finansējuma pieprasījums tiks iesniegts Finanšu ministrijā projekta noslēguma posmā kārtējā gada valsts budžeta projekta sagatavošanas gaitā.

Termini un saīsinājumi

Tabula 4. Termini un saīsinājumi

Termins, saīsinājums	Skaidrojums
AD	Aktīvā direktorija
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
Darbības programma	ERAF darbības programma „Izaugsme un nodarbinātība”
DVS	Dokumentu vadības sistēma
ERAF	Eiropas Reģionālās Attīstības Fonds
ES	Eiropas Savienība
IKT	Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
IS	Informācijas sistēma
ISAP	Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020. gadam
KPI	<i>Key performance indicator</i> (galvenais darbības rādītājs)
LabIS	Labklājības informācijas sistēma
LM	Labklājības ministrija
MK	Ministru kabinets
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
Projekts	Projekts “Labklājības nozares IKT centralizācija”
SAM	Specifiskais atbalsta mērķis
SIVA	Sociālās integrācijas valsts aģentūra
SRIS	Sociālās rehabilitācijas informācijas sistēma
VBTAI	Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija
VDEĀVK	Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija
VDI	Valsts darba inspekcija
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
VSAC	Valsts sociālās aprūpes centrs

1. Problēmas apraksts

1.1. IKT plānošanas un pārvaldības izaicinājumi

Esošā situācija

Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansēto IKT projektu (2006. - 2014.) ietvaros ir veikts Labklājības nozares IKT centralizācijas pirmais posms, kura rezultātā ir veikta daļēja IT personāla centralizācija, iekļaujot VSAA Informācijas tehnoloģijas departamentā, izveidots vienots labklājības nozares datortīkls, kurā ir visu ministrijas un labklājības nozares iestāžu datortīkli, izņemot visus VSAC datortīklus (2016. gada vasarā ir veikts iepirkums iekļaujot arī VSAC datortīklus) un izveidots vienots datu centrs un vienota virtuālo serveru sistēma, kurā atrodas labklājības nozares visu iestāžu informācijas sistēmas, izņemot visu VSAC un SIVA informācijas sistēmas. IT personāla migrācijas rezultātā atsevišķās iestādēs ir būtiski pazeminājies IT kompetences līmenis, kas tieši ietekmē gan pakalpojumu kvalitāti, gan arī spēju plānot un realizēt projektus un aktivitātes, kas satur IT aktivitātes. Tiešas sekas pirmā posma centralizācijai ir būtiskas izmaiņas IT struktūrvienībās LM resora iestādēs un pienākumu un atbildības izmaiņas IT pakalpojumu sagādē no VSAA vai citām iestādēm. Interviju gaitā ar iestāžu pārstāvjiem tika konstatēts, ka ne LM resorā kopumā, ne individuāli iestādēs netiek nodrošināta centralizēta IKT plānošana. Daļa no cēloņiem ir atbildības robežu trūkums un izpratnes trūkums par pienākumiem, kas veicami katrai iestādei un pakalpojumiem, kas tiek saņemti ārpakalpojumā (gan VSAA IKT pakalpojumu, gan ārpakalpojumi no komersantiem).

Vēl viens aspekts, kas būtiski ietekmē LM resora IKT darbību ir atšķirīgas un/vai novecojušas tehnoloģiskās platformas, kas apgrūtina iespēju savienot sistēmas vienotā platformā un centralizēti tās pārvaldīt.

Labklājības nozares IKT centralizācijas īstenošana nav iedomājama bez vienota IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības risinājuma ieviešanas. Kopš ir stājušies spēkā 2015. gada 28. jūlija MK noteikumu Nr.442 "Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām" grozījumi, kuros definētas jaunas prasības IKT drošības pasākumu veikšanai, centralizēts IKT drošības tehniskās uzraudzības risinājums ir jāievieš nozarē nekavējoties. Palielinoties esošo informācijas sistēmu datu apjomam un to lietojamības intensitātei, pieaug arī ar IKT saistīto ievainojamību un risku skaits. Pastāvīgi mainās arī ārējie faktori, kas rada objektīvu vajadzību nozarē nodrošināt un pastāvīgi pilnveidot ne tikai atbilstošas personāla kompetences, bet arī ieviest un izmantot mūsdienīgus tehnoloģiskus risinājumus savlaicīgai drošības notikumu un apdraudējumu identificēšanai un novēršanai.

Risinājums

Lai risinātu konstatētās problēmas ir nepieciešams uzlabot un sakārtot IKT pārvaldības jomu LM resorā kopumā veicinot izpratni par IKT jomas pārvaldību un nosakot pienākumus, kas veicami katrai no pusēm. Projekta gaitā ir paredzēts realizēt sekojošas aktivitātes:

- IT pārvaldības jomas apmācības;
- IKT pārvaldības vadlīniju izstrāde;
- VSAA sniegto IKT pakalpojumu kataloga definēšana LM pakļautībā esošajām iestādēm;
- IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības dokumentācijas izstrāde visām nozares iestādēm;

- IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības speciālistu – ekspertu analītiķu apmācības.

Projekta darbība paredz arī vienādotu IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības politikas ieviešanu visās iestādēs, izstrādājot standartizētu dokumentāciju, atbilstoši IT drošības likumā un Valsts informācijas sistēmu likumā noteiktajam par Iestādes IKT un Valsts informācijas sistēmu pārvaldību, iestāžu drošības pārvaldnieku apmācību un pakāpenisku lietotāju izglītošanu par digitālās drošības jautājumiem, paaugstinot darbinieku IKT kompetenci, kas daļēji jau ir paredzēts IKTC projekta sākotnējā, apstiprinātajā daļā. Jaunajā darbībā tiks organizēta plašāka IKT drošības tehniskās uzraudzības politikas ieviešana, balstoties uz centralizētu un reālā laika drošības uzraudzību visam nozares IKT tehnoloģiju, infrastruktūras un cilvēkresursu kopumam. Vienota pieeja dokumentu atjaunināšanai un sistemātiska drošības speciālistu izglītošana nodrošinās ieviestā drošības risinājuma ilgtspēju un vienlaicīgi arī zināšanu uzkrāšanu. Projekts paredz nevis īstermiņa pasākumus, bet izveidot nozarē vienotu IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības pārvaldības standartizētu pieeju, drošības speciālistu zināšanu pielietojumu un datorlietotāju drošības pamatprasmju apguvi.

1.2. Neizmantots potenciāls IKT pakalpojumu centralizēšanai

Esošā situācija

Realizējot ERAF finansēto projektu LM nozares IKT centralizācijas pirmo posmu, tika veikta daļēja nozares IKT centralizācija, kuras ietvaros tika veikta serveru infrastruktūras, tīkla un IT administratoru centralizācija, radot priekšnoteikumus, lai izveidotu centralizētu IKT organizāciju, kas varētu veidot un uzturēt vienotus IKT pakalpojumus visām Labklājības resora iestādēm. Jau šobrīd ir vairāki pakalpojumi, kas tiek darbināti centralizēti vai daļēji centralizēti (ne visās iestādēs) un kas sniedz būtiskus ieguvumus, jo ļauj analizēt atsevišķu IT procesu efektivitāti dažādās iestādēs. Kā pozitīvu piemēru var minēt sistēmu PALDIS, ko izmanto daļa no Labklājības ministrijas resora iestādēm. Centralizācijas ietvaros ir veikta lielākās daļas serveru virtualizācija un tie tiek uzturēti VSAA nodrošinātajā datu centrā. Veicot lietotāju aptaujas un pētot aktuālo situāciju, ir identificēti vēl vairāki IKT pakalpojumi, kuri varētu tikt organizēti centralizēti, lai tālāk optimizētu IKT resursu izmantošanu.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2015. gada 28. jūlija noteikumu Nr. 442 "Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām", jānodrošina sistēmas (gan servisa, gan operētājsistēmas) pierakstu veidošana (ietverot sistēmas auditācijas datus – autentifikācijas datus un tīkla plūsmas auditācijas datus, domēna vārdu sistēmas (DNS) servera pierakstus, ielaušanās atklāšanas sistēmu (IDS) pierakstus, operētājsistēmas autentifikācijas pierakstus) un uzglabāšana vismaz sešus vai pat astoņpadsmit mēnešus pēc ieraksta izdarīšanas, uzglabājot sistēmas pierakstus vai to kopijas atsevišķi – nodalīti no attiecīgās sistēmas. Sistēmas pierakstus ietver informāciju par pieslēgšanos vai atslēgšanos no sistēmas, datu atlasī, kā arī konta izveidi, grozīšanu vai dzēšanu, fiksējot notikuma laiku, kas sakrīt ar faktiskā notikuma koordinēto pasaules laiku (UTC), interneta protokola adresi, no kuras veikta darbība, aprakstu, kā arī informāciju par darbības iniciatoru – identifikatoru, pieslēguma metadatus.

Risinājums

Tā kā nozares IKT pakalpojumu centralizācijas process ir veiksmīgi uzsākts un daļēji realizēts, tad būtu nepieciešams turpināt IKT resursu optimizāciju un paplašināt esošo, centralizēti sniegto pakalpojumu klāstu. Šobrīd ir konstatēti sekojoši IKT pakalpojumi, kuru ieviešana un centralizēta piegāde dotu vislielāko ieguvumu LM un tās padotības iestāžu darbībā:

- Vienots e-pasta un AD risinājums;

- Centralizēta monitoringa risinājums IKT infrastruktūras uzraudzībai;
- Centralizēta lietotāju darbstaciju pārvaldība;
- Centralizēta LM resora “mākoņskaitļošanas” risinājums;
- Centralizēts labklājības nozares IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības risinājums.

Galvenais ieguvums no šo risinājumu un attiecīgo pakalpojumu ieviešanas, būtu samazināta funkciju dublēšana vairākās iestādēs, kā arī atbrīvots administratoru darba laiks, lai tie varētu vairāk uzmanības veltīt pamata pakalpojumu sistēmu uzturēšanai un attīstībai.

Lai realizētu informācijas savākšanu no visiem nozares IKT risinājumiem, tās uzglabāšanu noteiktajos termiņos un analīzi, ir nepieciešams ne tikai papildu infrastruktūras (serveru) resurss, bet arī analītikas rīks, kas primāri veic auditācijas datu savākšanu, datu analīzi un preventīvi norāda resursa turētājam uz iespējamiem apdraudējumiem. Iestāžu informācijas sistēmu drošības pārvaldnieki varēs sekot līdzi reālā laika statistikai viņu pārziņā esošajām informācijas sistēmām un lietotājiem, kā arī operatīvi novērtēt drošības risku iestāšanās varbūtību.

Ieguvumi

Analizējot ieguvumus no investīcijas, jāatzīmē šādi tiešie un netiešie ieguvumi:

- Informācijas sistēmu un infrastruktūras darbības nepārtrauktības nodrošinājums – preventīvi tiks nodrošināts, ka nozares IKT saimniecībā būs mazāk avāriju, incidentu un darbības pārtraukumu, tā kā analītikas rīks preventīvi sniegs informāciju par pārslodzēm un riska faktoriem;
- biznesa sistēmu resursu apjoma būtisku samazinājumu, kas ļaus ietaupīt esošos datu centra infrastruktūras resursus, t.i., iespējams nebūs jāiegādājas tik daudz serveru disku masīvu, lai uzglabātu katrā IKT risinājumā auditācijas datus;
- atbrīvotā IS kapacitāte nodrošinās pamata biznesa sistēmu ātrdarbību, palielinot klientu un darbinieku apmierinātību ar IKT rīku atbalstu;
- drošības risinājums darbosies kā kontroles rīks sistēmu administratoru un lietotāju darbībām, to ierakstiem un analīzei, preventīvi mazinot cilvēciskā faktora izraisīto kļūdu iestāšanās risku;
- drošības risinājums nodrošinās drošības pārziņiem aktuālo informāciju par ārējiem ielašanās gadījumiem iekšējā tīklā, interneta vietnēs, kā arī ļaus izsekot iekšējiem apdraudējumiem no lietotāju nelicencētām darbībām, tai skaitā ar personas datiem;
- strādājot vienotā komandā, notiek kompetenču pārnese starp darbiniekiem un iespējams ietaupīsies cilvēkresursu noslodze, samazinot rutīnas darbu par 10-15%;
- darba laika ietaupījums LM resorā ieviešot vienotu labklājības nozares iestāžu dokumentu vadības informācijas sistēmu (DVS).

1.3. Nepietiekami un neprecīzi dati nozares politikas veidošanai

Esošā situācija

Labklājības ministrija ir izveidojusi informācijas sistēmu LabIS, kas paredzēta nozares statistisko datu iegūšanai un apkopošanai. Šobrīd sistēma saņem datus no vairākām padotības iestādēm un vairākām informācijas sistēmām. Regulāri analizējot datus, ir tikušas konstatētas vairākas problēmas un potenciāli uzlabojumi konkrētajai informācijas sistēmai, lai ar tās palīdzību varētu iegūt precīzākus un pilnīgākus datus labklājības nozares politikas veidošanai. Šobrīd konstatētas vismaz sekojošas problēmas:

- līdžīgu vai savstarpēji papildinošu datu atšķirīga interpretācija (t.sk. vērtība un saturs), ja tie nāk no dažādām iestādēm;

- nav pieejami atsevišķi datu veidi un kopas, jo trūkst pietiekamas integrācijas starp informācijas sistēmām vai tās nav vispār;
- datu kvalitātes jautājumi - dati netiek uzkrāti vai nav pieejami LM vadībai nepieciešamajā formātā vai detalizācijā.

Datu noliktavas – informācijas sistēmas LabIS specifika ir, ka konstatējot problēmas datus, ir jālabo dati konkrētā datu avotā un jāveic šo datu atkārtota ielāde sistēmā LabIS.

VDI uzdevums ir nodrošināt darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanas uzraudzību un kontroli (pilnveidojamie procesi).

Svarīgākie no MK apstiprinātajiem noteikumiem, likumiem un ES regulām, kuru izpildi uzrauga VDI, ir šādi:

- 2008. gada 19. jūnijā Saeimā pieņemtais Valsts darba inspekcijas likums;
- 2001. gada 20. jūnijā pieņemtais Darba aizsardzības likums;
- 2001. gada 20. jūnijā pieņemtais Darba likums;
- 2009. gada 25. augusta MK noteikumi Nr. 950 “Nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība”;
- 2006. gada 6. novembra MK noteikumi Nr. 908 “Arodslimību izmeklēšanas un uzskaites kārtība”;
- 2007. gada 2. oktobra MK noteikumi Nr. 660 “Darba vides iekšējās uzraudzības veikšanas kārtība”;
- 2010. gada 10. augusta MK noteikumi Nr. 749 “Apmācības kārtība darba aizsardzības jautājumos”;
- 2009. gada 10. marta MK noteikumi Nr. 219 “Kārtība, kādā veicama obligātā veselības pārbaude”;
- 2006. gada 18. decembra Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH).

Priekšizpētes intervijā ar VDI biznesa pārstāvjiem tika konstatēta nepieciešamība izveidot pieeju esošajam VDI IS no planšetdatoriem vai viedtālruniem, jo šobrīd inspektoriem nav iespējams apsekojuma laikā piekļūt IS datiem, kā arī veikt ierakstus tajā ārpus ofisa. VDI informācijas sistēmas uzlabojumu izstrāde nodrošinātu kvalitatīvākus datus, ļautu novērst darba dublēšanos un ietaupītu VDI inspektoru darba laiku ofisā. Ņemot vērā VDI darba specifiku, šāda pieeja ļautu VDI darbiniekiem savlaicīgi konstatēt pārkāpumus un ievadīt datus sistēmā apsekojuma laikā.

Esošo programmatūru – VDI Informācijas sistēmas Objektu apsekošanas sistēmas (OAS) moduli – VDI uzsāka lietot 2000.gadā, tam tika ieviesta otrā iterācija 2014.gadā Eiropas reģionālās attīstības fonda (turpmāk – ERAF) līdzfinansētā projekta “VDI informatīvās sistēmas pilnveidošana un e-pakalpojumu ieviešana” (Nr.3DP/3.2.2.1.1/09/IPIA/IUMEPLS/011) ietvaros. Šī ERAF projekta īstenošanas rezultātā 2014. gadā kā atbalsta sistēmas (uz tās pašas tehnoloģiskās platformas) OAS tika ieviestas elektronizēta lietvedība, e-pakalpojumi un datu apmaiņas ar citām valsts informācijas sistēmām. Arī pats OAS tika uzlabots, tika ieviesta uzlabota datu validācija, ieviestas daudzas atskaites statistisko datu apkopošanai, datu eksportēšana un auditācijas pieraksti, kā arī tika izveidota darba plūsmu sasaiste ar visām iepriekšminētajām atbalsta sistēmām. Visa platforma kopumā pēc ERAF projekta realizēšanas tiek saukta par VDI integrēto informācijas sistēmu (VDI IIS vai VDI IS).

OAS modulis ir VDI biznesa sistēma, kura atbalsta visas ar VDI pamatdarbību saistītās funkcijas un sastāv no daudzām datubāzēm – nelaimes gadījumu reģistra, VDI veikto

apsekojumu reģistra, arodslimnieku reģistra, normatīvo aktu bibliotēkas, atskaišu moduļa, biežāk uzdoto jautājumu krājuma, uzņēmumu un personu reģistra (sarakstes organizācijas) ar vairāk kā 670 000 ierakstiem un konsultāciju datu bāzes kurā tiek uzskaitītas veiktās konsultācijas pa telefonu, klātienē vai elektroniski par VDI kompetences jautājumiem. OAS pēc funkcionalitātes ir lietvedībai līdzīga sistēma, kur inspektori daļēji strukturētā datu formā var piefiksēt apsekojumu datus. OAS modulis šī brīža prasībām nenodrošina pilnīgu ievadīto datu validāciju, datu ievade nereti ir lietotājam apgrūtināša dēļ novecojušā lietotāja interfeisa un sistēmas lēndarbības, un tiešsaistes datu apmaiņa ar citiem valsts iestāžu reģistriem un datu bāzēm nav pilnīga biznesa prasībām. Rezultātā ievadītie dati nereti ir nepilnīgi, un sakarā ar sistēmas uzbūvi ir ļoti sarežģīti iegūt atsevišķus datus nepieciešamajos griezumos, līdz ar ko tie nav pieejami vai izmantojami statistikas apkopošanā un analīzē.

VDI IIS platforma ir tikusi papildināta un uzlabota ar nepieciešamo jauno funkcionalitāti, taču pēdējā laikā parādījušies vairāki jauni izaicinājumi, kā arī joprojām pastāv vairāki ilgtermiņā esošie:

- ārpakalpojumu izstrādātāju darbaspēka trūkums uz VDI izmantoto tehnoloģisko platformu, kas attiecīgi sadārdzina izmaksas par izstrādes stundām;
- novecojusī tehnoloģiskā platforma rada bažas par tās saderību ar citām valsts līmeņa IS nākotnē;
- novecojušais lietotāja interfeiss rada nepatīkamu un neērtu pieredzi jauniem VDI darbiniekiem, kā arī palēnina darbinieku darbu ikdienā;
- sistēmas kopējā lēndarbība rada traucējumus un aizkavējumus darbā ikvienam, it īpaši inspektoriem;
- nesaderīga infrastruktūra un programmatūra – uzsākot ERAF projektu “VDI informatīvās sistēmas pilnveidošana un e-pakalpojumu ieviešana”, tā realizējums tika plānots uz decentralizētās VDI infrastruktūras bāzes – katrā struktūrvienībā atradās neliels “reģionālais serveris” uz kura varēja ērti strādāt neliels skaits šīs struktūrvienības darbinieku, taču projekta realizācijas laikā tika paralēli uzsākts Labklājības nozares informācijas un komunikācijas tehnoloģiju centralizācijas projekta pirmais posms, kurā tika likvidēti VDI reģionālie serveri un VDI IIS tika pārmigrēts no VDI centrālā servera uz VSAA datu centra virtualizēto platformu, taču programmatūra kas tika nodota VDI ERAF projektā palika pielāgota nelielam darbinieku skaitam uz reģionāla līmeņa servera, kas vairs nebija iespējams sakarā ar to likvidāciju centralizācijas procesā;
- šajā Projektā plānotie jaunie centralizētie risinājumi – vienotā e-pastu un DVS risinājumu ieviešana labklājības nozares līmenī nozīmētu apjomīgu izmaiņu vajadzību esošajai VDI IIS platformai – būtu jālikvidē pašreizējie lietvedības un e-pastu risinājumi, kas nozīmētu nepieciešamību noņemt iestrādāto darba plūsmu integrāciju no abām šīm sistēmām ar OAS un veidot jaunas integrācijas ar jaunajiem risinājumiem;
- izanalizējot esošo e-pakalpojumu lietojamības un tehniskos rādītājus, ticis konstatēts, ka atsevišķus e-pakalpojumus nepieciešams pielāgot publisko pakalpojumu portāla Latvija.lv jaunāko vadlīniju prasībām, kā arī veikt uzlabojumus šajos pakalpojumos, lai tie labāk atbilstu biznesa procesu vajadzībām;

Ņemot vērā, ka iepriekšminēto VDI IIS darbības problēmu risināšanai un pārveidošanai veicamais darbu apjoms un ieguldāmais finansējuma apmērs ir pielīdzināms jaunās

informācijas sistēmas izstrādei, gan saimnieciski izdevīgāk, gan ilgtspējīgāk ir radīt un ieviest jaunu VDI informācijas sistēmu (turpmāk – jauna VDI IS), kurā būtu iespējams:

- pielietot jaunus, modernus tehnoloģiskos risinājumus ar zemākām izstrādes un uzturēšanas izmaksām;
- samazināt informācijas sistēmas lietošanas sarežģītību tās lietotājiem;
- ieviest modernu lietotāja interfeisu;
- nodrošināt ierobežota apjoma attālinātu pieeju no viedierīcēm inspektoriem apsekojuma vajadzībām, tādējādi samazinot datu ievadei nepieciešamo laiku informācijas sistēmā no ofisa;
- optimizēt VDI pamatdarbības procesus, paaugstinot to elektronizācijas līmeni;
- uzlabot VDI oriģināldatu kvalitāti;
- nodrošināt labāku programmatūras saderību ar pieejamo infrastruktūru;
- nodrošināt biznesa vajadzībām nepieciešamo datu apmaiņas apjomu ar citām valsts iestādēm;
- izveidot sasaisti ar labklājības nozares kopējo AD VDI iekšējo lietotāju autentifikācijai un darba vietas noteikšanai;
- atvieglot jaunās VDI IS lietošanu un apkalpošanu salīdzinājumā ar esošo VDI IIS.

Projekta īstenošanas laikā atkārtoti tiks izvērtēti visu uzlabojamo e-pakalpojumu dizains, arhitektūra un šobrīd aktuālie biznesa procesi, kuriem ir piesaistīti e-pakalpojumi. Ja būs nepieciešams, e-pakalpojumi tiks uzlaboti vai nomainīti ar vairāk pieprasītu e-pakalpojumu. Sasniedzamais rezultāts – vismaz 3 uzlaboti e-pakalpojumi.

Galvenais ieguvums, ieviešot jaunu VDI IS, būs VDI pamatfunkciju, piemēram, apsekojumu, nelaiemes gadījumu izmeklēšanas, paātrināta izskatīšana, jo inspektori būs nodrošināti ar iespēju arī attālināti lietot IS no viedierīcēm (telefoniem, planšetēm, portatīvajiem datoriem u.tml.), lai operatīvi saņemtu datus vai ievadītu informāciju tās konstatēšanas brīdī. Inspektori spēs aplūkot apsekojuma laikā nepieciešamo informāciju no citiem valsts reģistriem, kā arī operatīvi validēt iegūto datu pareizību, piemēram, pārbaudot iespējamo neregistrēti nodarbinātu personu. Pēc apsekojuma pabeigšanas atrodoties birojā, būs iespējams ievadīt pārējo informāciju VDI IS pilnā apjomā. Šāda pieeja darba organizēšanai atļaus inspektoriem strādāt operatīvāk, samazinot kļūdu skaitu atkārtoti ievadot apsekojuma datus IS, tādējādi ceļot VDI darbības efektivitāti kopumā. Papildus ieguvumi būs kvalitatīvāki VDI inspektoru ievadītie dati par apsekojumiem (VDI oriģināldati), kā arī iespēja VDI inspektoriem izdot atsevišķus dokumentus tur pat uz vietas (piemēram, par objekta vai personas darbības apturēšanu, atbilstoši VDI likuma 7.panta 2.punktam, vai aktu par konstatētajiem faktiem) elektroniskā formā.

Risinājums

Lai novērstu uzskaitītos trūkumus ir nepieciešams veikt vairākus kompleksus pasākumus LabIS darbības uzlabošanai, lai LM un nozares iestādēm būtu pieejami nepieciešami dati vajadzīgajā apjomā un kvalitātē. Papildus Risinājumu paredzēts realizēt divos posmos:

Pirmais posms – “Datu ticamības un pietiekamības izvērtējums”, kura laikā nepieciešams izanalizēt aktuālo situāciju, identificēt problēmas un veikt analīzi par datu avotiem un problēmas cēloņiem.

Otrais posms – “Dati ticamības un pietiekamības uzlabošana”, kura ietvaros tiks veiktas pirmajā posmā identificēto problēmu novēršana uzlabojot datu kvalitāti, atskaites veidu, veidojot jaunas un uzlabojot esošās starp sistēmu integrācijas vai veicot citus nepieciešamos pasākumus.

Trešais posms – “SIVA informācijas sistēmas uzlabošana” paredz izveidot elektronisku pacientu/klientu reģistrācijas sistēmu SIVA, kas ļautu klientiem uzzināt par nepieciešamajiem dokumentiem un sekot līdzi rindas statusam.

Ceturtais posms - “Jaunas VDI informācijas sistēmas izveide un trīs e-pakalpojumu kvalitātes uzlabošana” paredz to, ka datu kvalitāte un darba efektivitāte ir tiešā veidā atkarīgi no savlaicīgas un operatīvas datu ievades. Šobrīd VDI inspektori datus apsekojuma brīdī fiksē papīra formās, vēlāk ievadot elektroniskajā sistēmā, šādi veicot dubultas darbības – jaunas IS izveide nodrošinās iespēju VDI inspektoriem elektroniskā veidā ievadīt datus pārbaudes laikā, kur tie būtu uzreiz pieejami sistēmā. Savukārt esošo VDI e-pakalpojumu kvalitātes uzlabošana dos iespēju aktīvāk sadarboties ar sabiedrību un saņemt korektu operatīvo informāciju. VDI nodrošinās atvērtos datus par nelaimes gadījumiem darba vietā un pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaitu.

1.4. Nepieciešams pilnveidot informācijas aprites un lēmumu pieņemšanas procesu nozares institūcijās

Esošā situācija

Pamatojoties uz tādiem aktuāliem dokumentiem, kas nosaka virzību valsts pārvaldes pamatprocesu digitalizāciju, kā

- Deklarācijas par Artura Krišjāņa Kariņa vadītā MK iecerēto darbību IV pasākuma “Moderna pārvaldība” 244. uzdevumu - digitalizēsim un modernizēsim valsts un pašvaldību pārvaldes procesus, tai skaitā virzot vienotu valsts digitālo pakalpojumu atbalsta centra modeli, kas cels pakalpojumu kvalitāti - un 245. uzdevums - ieviesīsim datu atvērtības principu – atvērts ir viss, izņēmumi ir jāpamato. Datu atvērtība atļaus privātajam sektoram, konkurējot savstarpēji un ar valsti, veidot ērtākus publiskos pakalpojumus.
- MK 2015. gada 17. novembra noteikumu Nr. 653 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 2.2.1. specifiskā atbalsta mērķa “Nodrošināt publisko datu atkalizmantošanas pieaugumu un efektīvu publiskās pārvaldes un privātā sektora mijiedarbību” 2.2.1.1. pasākuma “Centralizētu publiskās pārvaldes IKT platformu izveide, publiskās pārvaldes procesu optimizēšana un attīstība” īstenošanas noteikumi” (turpmāk – īstenošanas noteikumi) 4. punkts un 13.2. apakšpunkts.
- MK 2016. gada 10. februāra rīkojuma Nr. 136 “Par informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņu ieviešanu publiskās pārvaldes informācijas sistēmu jomā” 4.¹ punkts.

LM ir uzstādījusi mērķi, optimizēt LM un tās padotības iestāžu publiskās pārvaldes procesus caur digitalizācijas un centralizācijas prizmu. Analizējot LM un tās padotības iestāžu darba organizāciju, lietvedības dokumentu plūsmu un novērtējot darba vides pieejamību IKT sistēmās, ir secināts, ka nepieciešams veikt būtiskus uzlabojumus dokumentu vadības sistēmu arhitektūrā, bet vispirms ir jāveic biznesa procesu un dokumentu plūsmu analīze un optimizācija, lai veiktu transformāciju, pielāgojoties ne tikai iestāžu pamatdarbības procesiem, bet arī nozares starpiestāžu dokumentu un darba uzdevumu apritei un komunikācijai ar iedzīvotājiem.

Kā būtisks ierobežojums operatīvai lietvedības funkcijas izpildei nozares iestādēs uzskatāma dokumentu vadības sistēmu daudzveidība – datu apriti ierobežo dažādas informācijas sistēmu tehnoloģijas, kas sadārdzina sistēmu uzturēšanas izmaksas, turklāt dažādība prasa uzturēt atbilstošu IT personāla kompetenci, tādējādi palielinot kopējo administratīvo slogu nozarē. Atšķirīga līmeņa lietvedības funkciju atbalstošas programmas kavē dokumentu apriti starp iestādēm resora ietvaros un praktiski nav centralizēti pārvaldāmas no IKT centralizēto pakalpojumu sniegšanas viedokļa.

Šobrīd ir identificētas šādas būtiskas nepilnības procesos un esošajās iestāžu lietvedības informācijas sistēmās (turpmāk – lietvedības IS):

- gandrīz visas lietvedības IS nenodrošina iespējas attālinātam darbam;

- visas IS ir decentralizētas;
- trūkst integrācijas ar iekšējiem un ārējiem informācijas sistēmu resursiem;
- nav ievēroti lietojamības un ergonomikas principi un līdz ar to sistēmas nav intuitīvas un ir neērtas lietošanā ikdienas darbā;
- nav iespējas vienoti caur Aktīvo direktoriju rediģēt piekļuves tiesības dažādiem lietotājiem;
- nepieciešama normatīvo aktu un dokumentu veidņu bibliotēka;
- nav iespējams izveidot un uzturēt pastāvīgu adresātu kartotēku pie apjoma virs 780 000 adresātiem;
- dažu iestāžu lietvedības sistēmām nav integrācijas ar oficiālo e-adresi un e-parakstu;
- nav iespējams izdrukāt izejošo dokumentu reģistru Word formātā ar kārtas numuru un datumu;
- nevar nodrošināt pienācīgu dokumentu un uzdevumu kontroli, kas rada risku iestādēs iekšējās kontroles sistēmas kvalitatīvai uzturēšanai un citas nepilnības, ko ir identificējuši iestāžu lietvedības IS lietotāji.

Lai novērstu kādu no trūkumiem vai izstrādātu pielāgojumus, e-dokumentu arhīvu, ir jāveic izmaiņas visās 12 dažādās sistēmās. Tas rada papildu izdevumus un laiku, piemēram, ieviešot saslēgumu ar arhīvu vai e-adresi. Centralizēts risinājums nākotnē dos iespējas ietaupīt naudu un laiku.

Risinājums

Lai samazinātu administratīvo slogu LM resorā, valsts pārvaldes iestādēm un pašvaldībām, kā arī iedzīvotājiem, kuri vērsas LM vai tās padotības iestādē ar iesniegumu, ir nepieciešams uzlabot darbības procesu elektronizācijas līmeni:

- samazinot papīra dokumentu apripi un datu iesniegšanu papīra formātā;
- ļaujot tehnoloģijai uzraudzīt dokumentu plūsmu un darba uzdevumu izpildi;
- izmantojot valsts līmenī piedāvātās koplietošanas komponentes.

Kā risinājums tiek piedāvāta labklājības nozares iestāžu informācijas aprites un lēmumu pieņemšanas procesu pilnveidošana, izveidojot vienotu dokumentu pārvaldības un aprites informācijas sistēmu (DVS). Nozares iestādēs identificēti 3150 datorlietotāji, kas šī projekta īstenošanas rezultātā gūs labumu gan no elektronisko dokumentu aprites uzlabošanas, gan procesu pārvaldības uzlabošanas rezultātā.

Lai ieviestu vienotu DVS labklājības nozares iestādēs, projektā ir nepieciešams organizēt nozares iestāžu dokumentu plūsmu apstrādes procesu izpēti, vienotas DVS jaunas programmatūras izstrādi vai standarta risinājuma pielāgošanu iestāžu vajadzībām un integrāciju ar ārējiem resursiem.

Ieguvumi:

- vienota dokumentu aprites vide;
- samazinājies papīra apjoms dokumentu aprītē;
- e-arhīvs;
- attālināta pieeja informācijai ārpus biroja;
- plašākas integrācijas iespējas;
- atsekojami darba procesi;
- palielinājusies datu un informācijas drošība;
- intuitīva un pielāgojama lietotāju darba vide;
- bez darbības ierobežojumiem dažādiem dokumentu formātiem;
- caur interneta pārlūku darbināma programmatūra, kas ļauj brīvi darboties no jebkuras gala ierīces (darbstacijas vai mobilās ierīces), izmantojot responsīvo skatu;
- lietotāju tiesību administrēšana notiek ar aktīvās direktorijas palīdzību;
- nodalīta piekļuve dokumentu saturam;

- unificēts meklētājs, ar kura palīdzību var meklēt dokumentus gan atribūtos, gan frāzes dokumentu tekstā;
- iestrādāti normatīvajos aktos definētie glabāšanas termiņi, droša dzēšana, detalizēti auditācijas pieraksti, atbilstoši personas datu aizsardzības regulas¹ prasībām;
- iespēja nodot dokumentu vai darba uzdevumu trešajai pusei nozares iekšienē;
- visi nozares dokumenti tehniski glabājas vienuviet, uz kopējas infrastruktūras;
- katrai iestādei sava nomenklatūra, atbilstoši pamatdarbībai, bet ir arī kopējo dokumentu nomenklatūra;
- visu e-apstiprinājumu atbalsts – e-paraksts, smart ID u.c. jauninājumi, ko piedāvā valsts pārvaldei VRAA – DIV, DIT, autentifikācijas moduļa izmantošana, ja nepieciešams risinājuma arhitektūrai;
- nodrošināta iespēja administrēt darba plūsmas, to virzību un vizualizēt darba uzdevuma/dokumenta statusu.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula)

2. Projekta mērķi un sasniedzamie rezultāti

Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2014. - 2020. gadam” (ISAP) nosaka valsts IKT politiku un definē galvenos rīcības virzienus IKT jomā, kā arī IKT arhitektūras principus. Lai īstenotu ISAP noteiktos mērķus, Informatīvais ziņojums nosaka 7 galvenos rīcības virzienus. Projekts “Labklājības nozares IKT Centralizācija” paredz uzlabot Labklājības nozares pakalpojumu sniegšanu un darbības efektivitāti atbalstot tālāk uzskaitītās rīcības jomas:

5.1.3. Publiskās pārvaldes IKT kompetenču paaugstināšana

5.3.4. IKT infrastruktūras optimizācija

5.4.1. Publiskās pārvaldes datu un transakciju pakalpojumu atvēršana citiem lietotājiem

5.7.1. IKT drošība

Projekta rezultātā paredzēts nodrošināt efektīvu IKT pārvaldību un uzlabotu Labklājības nozares iestāžu darbību veicinot IKT prasmju un plānošanas attīstību, lai nodrošinātu LM iestāžu darbinieku spēju un ieinteresētību efektīvi izmantot tehnoloģiskos risinājumus, kā arī nodrošināt nepieciešamo IKT atbalstu labklājības politikas realizācijā.

Projektam ir noteikti šādi mērķi :

M1. Uzlabot un sakārtot IKT pārvaldības jomu;

M2. Attīstīt centralizētus koplietošanas IKT pakalpojumus;

M3. Uzlabot statistisko datu kvalitāti un pieejamību;

M4. Uzlabot nozares dokumentu vadības un darba plūsmu procesus.

M1. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldīšanas jomas uzlabošanā un sakārtošanā:

- Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldības jomas apmācības
- Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pārvaldības vadlīniju izstrāde
- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegto informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pakalpojumu kataloga definēšana Labklājības ministrijas padotībā esošajām iestādēm
- Standartizētas informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības dokumentācijas izstrāde visām nozares iestādēm;
- Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības speciālistu – ekspertu, analītiķu apmācības.

M2. Centralizēti koplietošanas risinājumi Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju pakalpojumu attīstībai:

- *Active Directory* visās resora iestādēs
- Vienots e-pasta risinājums
- Centralizēts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju monitoringa risinājums
- Centralizēta lietotāju darbstaciju pārvaldība
- Centralizēts “mākoņskaitļošanas” infrastruktūras risinājums
- Centralizēts informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības risinājums

M3. Datu kvalitātes un pieejamības uzlabošana:

- Labklājības nozares datu ticamības un pietiekamības analīze;
- Datu ticamības un pietiekamības uzlabošana;
- Sociālās integrācijas valsts aģentūras informācijas sistēmas uzlabošana;
- Jaunas Valsts darba inspekcijas informācijas sistēma izstrāde un ieviešana, t.sk.,
 - Valsts darba inspekcijas elektronisko pakalpojumu kvalitātes uzlabošana un migrācija saderībai ar jauno informatīvo sistēmu;
 - VDI atvērto datu kopu publiskošana.

M4. Nozares dokumentu vadības un darba plūsmu procesu optimizācija:

- Vienotas dokumentu vadības sistēmas ieviešana nozarē.

2.1. Projekta rezultātu un iznākuma rādītāji

Tabula 5. Projekta rezultātu rādītāji

Rādītājs	Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus pēc projekta beigām	Sasniedzamā vērtība 3 gadus pēc projekta beigām
RR1 Iestāžu skaits, kuras izmanto labklājības nozares IKT centralizētos pakalpojumus	Iestāžu skaits	7	7	12
RR2 LM centralizētās IKT infrastruktūras nepārtraukta darbība	%	94	96	97
RR3 Komersantu īpatsvars, kas izmanto VDI e-pakalpojumu “Darba devēja paziņojums par novēršiem pārkāpumiem”	% no kopējā skaita	10	50	90
RR4 Iedzīvotāju īpatsvars, kas izmanto VDI e-pakalpojumu “Iesniegums Darba inspekcijai”	% no kopējā skaita	12	30	50

Tabula 6. Projekta iznākuma rādītāji

Rādītājs	Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus pēc projekta uzsākšanas	Sasniedzamā vērtība projekta beigās
Izstrādātas apmācību programmas un apmācīti labklājības nozares darbinieki	Programmu skaits	0	0	3

Rādītājs	Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus projekta uzsākšanas	Sasniedzamā vērtība projekta beigās
Ieviesta IKT pārvaldības kārtība LM un tās padotībā esošajām iestādēm	Skaits	0	0	1
Ieviests IKT pakalpojumu katalogs LM un tās padotībā esošajām iestādēm	Skaits	0	1	1
Iestādēs ieviesta Active Directory	Iestāžu skaits	6	6	12
Ieviesta vienota e-pasta sistēma LM un tās iestādēs	Iestāžu skaits	4	4	12
Iestādēs ieviesta centralizēta pārvaldība lietotāju darbstacijām	Iestāžu skaits	1	1	12
Ieviests centralizēts monitoringa risinājums	Sistēmu skaits	0	0	1
Uzlaboti atbalsta sniegšanas procesi LM un tās padotības iestāžu informācijas tehnoloģiju lietotājiem (IKT incidentu pārvaldība, IKT problēmu pārvaldība; IKT resursu pārvaldība; Servisa pieteikumu pārvaldība; Konfigurācijas datu bāzes pārvaldība, IKT pakalpojuma kvalitātes pārvaldība, IKT drošības pārvaldība)	Procesu skaits	0	0	7
Uzlabots nozares statistisko datu kvalitātes un pieejamības process	Procesu skaits	0	0	1
Veikta datu ticamības un pietiekamības analīze	Skaits	0	1	1
Veikti datu ticamības un pietiekamības uzlabošanas pasākumi	Uzlaboto sistēmu skaits	0	0	1
Iegādāts un ieviests “mākoņskaitļošanas” infrastruktūras risinājums	Risinājumu skaits	0	0	1
Izstrādāts un ieviests SIVA SRIS uzlabojums	Uzlaboto sistēmu skaits	0	0	1

Rādītājs	Mērvienība	Sākotnējā vērtība	Sasniedzamā vērtība 2 gadus projekta uzsākšanas	Sasniedzamā vērtība projekta beigās
Izstrādāta un ieviesta jauna VDI informācijas sistēma	Sistēmu skaits	0	0	1
Uzlaboti VDI e-pakalpojumi	e-pakalpojumi	0	0	3
Elektronizēti VDI pamatdarbības procesi	Procesi	0	0	2
Nopublicētas VDI atkalizmantojamo datu kopas Latvijas Atvērto datu portālā	Datu kopa	0	0	2
Ieviests centralizēts IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības risinājums	Risinājumu skaits	0	0	1
Apmācīti IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības speciālisti – eksperti, analītiķi	Darbinieku skaits	0	0	4
Izstrādāta standartizēta IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības dokumentācija padotības iestādēm	Dokumentu komplekti	0	0	12
Ieviesta vienota dokumentu vadības sistēma visās nozares iestādēs	Sistēmu skaits	0	0	1
Elektronizēts nozares starpinstitutionu dokumentu aprites un darba uzdevumu vadības process	Procesu skaits	0	0	1

2.2. Rezultāta rādītāju sasniegšanas pasākumi:

Tabula 7. Projekta plānotās darbības rādītāju sasniegšanai

Nr.	Darbības nosaukums	Rezultāta apraksts	Mērķis
1.	IT pārvaldības jomas apmācības	- Noteiktas nepieciešamās IKT pārvaldības un attīstības jomas zināšanas, kas nepieciešamas un trūkst LM un tās pakļautības iestāžu IT darbiniekiem un vadītājiem; - Izstrādātas 3 apmācību programmas par IKT pārvaldību dažādām mērķauditorijām -	M1

Nr.	Darbības nosaukums	Rezultāta apraksts	Mērķis
		vadītāji, IT profesionāļi, IT administratori; Veiktas darbinieku un vadītāju apmācība atbilstoši izstrādātajām programmām;	
2.	IT pārvaldības vadlīniju izstrāde	- Noteiktas prasības un vadlīnijas, kas attiecināmas uz LM un tās pakļautībā esošajām iestādēm, kā arī organizācijām, kas nodrošina IKT pakalpojumu sniegšanu, ņemot vērā, ka ir iestādes, kurās IT kompetences līmenis ir zems vai nav vispār; - Sagatavotas instrukcijas, procesu apraksti, dokumenti, KPI šādās jomās: IKT drošība, IKT plānošana, izmaiņu vadība, IKT resursu pārvaldība, IS resursu pārvaldība;	M1
3.	VSAA sniegto IT pakalpojumu kataloga definēšana LM un tās padotībā esošajām iestādēm	- Veikta pašreizējās situācijas analīze VSAA gan kā pakalpojumu nodrošinātājam, gan kā iestādei; - Tiks izveidots vienots pakalpojumu grozs, ko VSAA sniedz iestādēm;	M1
4.	Active Directory ieviešana visās nozares iestādēs	- Tiks veikta darbstaciju skaita analīze LM nozares ietvaros, lai identificētu datoru skaitu, kam būtu nepieciešamas Aktīvas direktorijas licences; - Tiks veikta AD vajadzībām atbilstošas infrastruktūras plānošana; - Tiks izveidots domēns, kurš tiks izmantots AD lietotāju pārvaldībai; - Šobrīd pieejamās AD licences tiks uzstādītas uz nepieciešamajām darbstacijām; - Tiks izveidoti atbilstošie AD lietotāji; - Tiks veikta AD integrācija ar tām iestādes informācijas sistēmām, kurām tas ir racionāli, ņemot vērā drošības un citus aspektus	M2
5.	Vienotas e-pasta sistēmas ieviešana visās iestādēs	- Identificēti esošie risinājumi un izveidots migrācijas plāns uz centralizēto VSAA nodrošināto e-pasta platformu; - Veikta lietotāju un e-pastu migrācija;	M2
6.	Centralizēts IKT monitoringa risinājuma ieviešana	- Identificētas tehniskās un funkcionālās vajadzības vienotam uzraudzības risinājumam; - Identificēti infrastruktūras un informācijas sistēmu elementi, kuriem nepieciešams veikt uzraudzību.	M2, M1

Nr.	Darbības nosaukums	Rezultāta apraksts	Mērķis
		- Konkursa kārtībā iegādāts un ieviests risinājums un tiek veikta uzraudzība identificētajiem elementiem; - Apmācīti IKT administratori risinājuma izmantošanai, uzraudzībai un papildināšanai.	
7.	Centralizēta lietotāju darbstaciju pārvaldība	- Izstrādāta stratēģija centralizētai lietotāju darbstacijas pārvaldībai, identificējot centralizācijai pakļaujamās iestādes; - Izveidota centralizēta platforma pakalpojuma piegādei; - Konkursa kārtībā iegādāta nepieciešamā infrastruktūra un risinājumi; - Veikta centralizēta darbstaciju pārvaldības risinājuma ieviešana;	M2
8.	Centralizēts “mākoņskaitļošanas” infrastruktūras risinājuma ieviešana	- Tiks iegādāta un ieviesta infrastruktūra (serveri, disku masīvi, u.c.), kura tiks izmantota “mākoņskaitļošanai”; - Tiks virtualizēti esošie serveri, kuriem beidzas ekspluatācijas cikls.	M2
9.	Datu ticamības un pietiekamības analīze	Tiks veikta Labklājības nozares IS analīze, lai pārbaudītu datu ticamību un pietiekamību.	M3
10.	Datu ticamības un pietiekamības uzlabošana	Atbilstoši datu ticamības un pietiekamības analīzei tiks izlabotas konstatētās kļūdas un nepilnības sistēmās, lai nodrošinātu datu atkalizmantošanai kvalitatīvus nozares plānošanas statistikas datus	M3
11.	Jaunas VDI informācijas sistēmas izstrāde un ieviešana	- Tiks izstrādāta un ieviesta uz optimizētiem VDI biznesa procesiem balstīta jauna VDI IS. Tiks uzlabota elektronizācijas pakāpe 2 VDI pamatdarbības procesiem - Uzlaboti 3 esošie e-pakalpojumi, pielāgojot normatīvo aktu prasībām, padarot lietotājiem pieejamāku un salāgojot ar jauno VDI IS - Tiks izstrādātas 2 atkalizmantojamo datu kopas un nopublicētas Latvijas Atvērto datu portālā www.dati.gov.lv	M3
12.	SIVA SRIS uzlabojumu izstrāde un ieviešana	Tiks izstrādāti uzlabojumi sociālās rehabilitācijas sistēmas (SRIS)	M3
13.	Centralizēts IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības risinājuma ieviešana	- Ieviests IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības risinājums - Apmācīti IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības speciālisti – eksperti,	M2, M1, M1

Nr.	Darbības nosaukums	Rezultāta apraksts	Mērķis
		analītiķi Izstrādāta standartizēta IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības dokumentācija visām nozares iestādēm	
14.	Vienota nozares dokumentu un uzdevumu vadības sistēmas (DVS) ieviešana visās nozares iestādēs	- Ieviesta dokumentu un darba uzdevumu vadības sistēma visās nozares iestādēs, atbilstoši katras iestādes biznesa procesu prasībām - Nodrošināts kopējs starpiestāžu dokumentu un darba uzdevumu vadības risinājums.	M4

2.3. Riski un atkarības

Šajā nodaļā ir uzskaitīti un aprakstīti identificētie riski, kas potenciāli var apdraudēt Projekta realizāciju, kā arī identificētas aktivitātes, kas veicamas konstatētā riska mazināšanai.

Tabula 8. Identificētie riski un veicamie pasākumi

Riska nosaukums		Apraksts, ietekme	Novērtējums	Samazināšanas veids/pasākumi
Tehnoloģiskie riski				
1	Jauno risinājumu izveides laikā atklājas jaunas prasības, kas šobrīd vēl nav identificējamas	Jāveic izmaiņas izvēlētajā risinājumā vai jāpapildina/jāmaina jau uzsākta realizācijas projekta apjoms	Vidējs	Jāizvēlas risinājums no komerciālajām platformām, kuras ieviešana ir būtiski ātrāka un kurā funkcionalitāte un izmaiņas ir realizējamas, izvēloties papildus moduļus un veicot risinājuma konfigurācijas pieskaņošanu
2	Nepietiekama esošo, uzlaboto un jauno sistēmu drošība un veiktspēja	Risks, ka projekta laikā izstrādātajām jaunajām un uzlabotām esošām sistēmām nav nodrošinātas pietiekošas piekļuves kontroles vai tiek izmantoti vāji algoritmi piekļuves kontroles un datu integritātes aizsardzībai.	Vidējs	Sistēmu drošības prasību definēšana tehniskajā specifikācijā. IKT drošības funkcijas uzlabošana.

Riska nosaukums		Apraksts, ietekme	Novērtējums	Samazināšanas veids/pasākumi
3	Nepietiekama atsevišķu sistēmu sadarbība	Risks, ka esošās un jaunizveidotās sistēmas būs savstarpēji nesavietojamas.	Vidējs	Izstrādāta vienota arhitektūra, izveidotas darba grupas, kas koordinēs sistēmu izstrādi.
4	Atšķirīgas esošās tehnoloģiskās platformas	Risks, ka atsevišķās iestādēs tehnoloģiskās platformas ir novecojušas un nav savietojamas ar plānotajiem centralizētajiem risinājumiem	Augsts	Veikta centralizēta plānošana un prasību analīze, iepirkumā iekļautas nepieciešamās licences vienotas platformas nodrošināšanai.
Organizatoriskie riski				
5	Netiek nodrošināta atbilstoša projekta pārvaldība	Nenodrošinot atbilstošu projekta pārvaldību, var tikt kavēta projekta aktivitāšu īstenošana, koordinācija, nepieciešamo lēmumu pieņemšana, kā rezultātā var tikt apdraudēts jaunās platformas ieviešanas termiņš, un kā sekas tam – pakalpojuma apturēšana līdz jaunās akreditācijas veikšanai	Augsts	Nodrošināt atbilstošu un kvalificētu cilvēkresursu iesaisti projekta pārvaldības īstenošanai (izmantojot iekšējos resursus vai izmantojot ārpalpojumu uz projekta laiku)
6	Projekta apraksta IKT attīstības aktivitāšu izveidei netiek piesaistīts kvalificēts projekta vadītājs	Nemot vērā Projekta apraksta IKT attīstības aktivitāšu nozīmību, sarežģītību un iesaistīto iestāžu, sistēmu un saturu veidu skaitu, piesaistot projektam nepietiekamas kvalifikācijas projekta vadītāju, tiks apdraudēta projekta īstenošana.	Vidējs	Veikt personāla atlases procesu, skrupulozi izvērtējot kandidātu atbilstību projekta vadītāja vakancei.

Riska nosaukums	Apraksts, ietekme	Novērtējums	Samazināšanas veids/pasākumi
7	Izmaiņu veikšana IS var prasīt vairāk laika nekā sākotnēji plānots	IT risinājumu ieviešanas laikam pārsniedzot sākotnēji plānoto laiku, tiek kavēti risinājumu ieviešanas termiņi, kā rezultātā var tikt kavēti Projekta apraksta īstenošanas termiņi, var tikt kavēta risinājumu izstrāde un ieviešana.	Vidējs Izstrādājot Attīstības plānu, paredzēt laika rezerves aktivitāšu īstenošanai. Noteikt aktivitāšu īstenošanas tolerances līmeņus (t.i. cik ilgi aktivitāte var aizkavēties, neapdraudot citu aktivitāšu īstenošanu).
Stratēģiskie riski			
8	Netiek pienācīgi novērtēts biznesa procesu izmaiņu nozīmīgums un apjoms	Netiek izdalīti nepieciešamie resursi biznesa procesu izmaiņu identificēšanai un īstenošanai.	Augsts Izstrādāt Projekta apraksta aktivitāšu risinājumu ieviešanas stratēģiju un pārejas plānu. Paredzēt atbilstošus cilvēkresursus biznesa procesu izmaiņu īstenošanai.
Finanšu riski			
9	Neplānots pakalpojuma sadārdzinājums	Līdz projekta uzsākšanai no LM neatkarīgu iemeslu dēļ plānotais pakalpojums vai iekārta ir sadārdzinājusies, kas liedz to ieviest vai ierobežo plānoto apjomu.	Vidējs Risinājumu plānojot izvēlēties standarta pakalpojumus, kā arī riska iestāšanās gadījumā izvēlēties citas funkcionāli līdzīgas alternatīvas.
10	Nepietiekami līdzekļi risinājuma uzturēšanai	LM resoram rodas sarežģījumi atrast līdzekļus projekta rezultātā ieviestā risinājuma uzturēšanai.	Augsts Veikt savlaicīgu IKT operatīvo izdevumu plānošanu gan resorā kopumā, gan katrā iestādē individuāli savlaicīgi paredzot

Riska nosaukums	Apraksts, ietekme	Novērtējums	Samazināšanas veids/pasākumi
			nepieciešamo līdzekļu apjomu.

3. Projekta īstenošanas apraksts

Projekta mērķu sasniegšanai savstarpēji koordinēti jāizpilda aktivitātes savstarpēji cieši saistītās jomās jeb aktivitāšu grupās. Risinājumi aptver 11 IKT pārvaldības un biznesa pamatdarbības procesus, 17 projekta darbības ar attiecīgiem iznākuma rādītājiem, 9 koplietošanas pakalpojumiem, 3 publiskiem e-pakalpojumiem un 2 atvērto datu kopām:

- **IKT infrastruktūras resursu attīstība** - tiek paredzēta LM esošo centralizēto IKT resursu kapacitātes un veikspējas palielināšana, kā arī modernizēšana, pielāgojot tos pakalpojumu sniegšanai nozares iestādēm.
- **Centralizēto koplietošanas risinājumu izstrāde un ieviešana** ietver vienota e-pasta risinājuma un centralizētu monitoringa rīka izstrādi un ieviešanu, kā arī centralizētu lietotāju darbstaciju pārvaldības rīka ieviešanu iestādēs un centralizēta labklājības nozares IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības risinājuma ieviešanu.
- **Pakalpojumu sniegšanas procesa attīstība** – risinājumu kopums, kas vērsts uz LM nozares IKT pakalpojumu sniegšanas procesa pilnveidošanu.
- **IKT iespēju izmantošanas veicināšanas** - aktivitātes ietver publiskās pārvaldes apmācību aktivitātes un vadlīniju izstrādi.
- **Statistisko datu kvalitātes un pieejamības uzlabošana** - aktivitātes ietver LM nozares IS datu analīzi un esošo nepilnību novēršanu, kā arī izmaiņas SIVA informācijas sistēmā SRIS.
- **Darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanas uzraudzība un kontrole** – aktivitāte ietver divu VDI pamatdarbības procesu uzlabošanu un to digitalizācijas līmeņa celšanu, jaunas VDI informācijas sistēmas izstrādi, 3 VDI esošo e-pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu, 2 atkalizmantojamo VDI datu kopu izstrādi un piegādi uz Latvijas Atvērto datu portālu.
- **Nozares starpinstitūciju dokumentu un darba uzdevumu vadība** – darbība ietver labklājības nozares institūciju lietvedības funkcijas elektronisku atbalstu, t.i., dokumentu aprites, darba uzdevumu vadības un lēmumu pieņemšanas procesu pilnveidošanu, izveidojot vienotu dokumentu un uzdevumu pārvaldības informācijas sistēmu.

Projekta aktivitāšu realizācijas gaitā paredzēts uzlabot pamatdarbības procesus gan LM, gan LM padotības iestādēs, primāri uzlabojot pakalpojumu kvalitāti un veidojot efektīvāku valsts pārvaldi. Caur iekšējo pakalpojumu kvalitātes un efektivitātes uzlabošanu, uzlabojumus sajūtīs arī iedzīvotāji un citi LM resora iestāžu klienti un partneri.

3.1. Procesi

Šobrīd visā LM resorā ir novērojams, ka ir apgrūtināta centralizēta IKT resursu vadība, uzraudzība un plānošana gan stratēģiskā, gan ikdienas darbību līmenī. Esošā situācija rada problēmas ar pamatdarbības informācijas sistēmu potenciāla pilnvērtīgu izmantošanu un uzlabošanu. Projekta gaitā ir paredzēts uzlabot vairākus IKT pārvaldības procesus (detalizēti skatīt tālāk dokumentā), kas dotu jūtamu efektu pamatdarbības informācijas sistēmu ekspluatācijā. IKT pārvaldības procesa uzlabojumi ir būtisks priekšnoteikums, lai varētu celt pamatdarbības informācijas sistēmu pieejamību un veikspēju visās LM resora iestādēs un to filiālēs.

Projekta gaitā no IKT pārvaldības uzlabošanas ir sagaidāms pozitīvs efekts vismaz 4 pamatdarbības jomu veikšanai (skat. 9.tabulu!), kurus paredzēts iegūt no savlaicīgas problēmu

identificēšanas, pilnvērtīgas sistēmas darbības uzraudzības un preventīvas problēmu risināšanas. Ikdienu darbības efektivitātes celšanai sevišķi jūtamam pienesumu dos centralizētās monitoringa sistēmas izveide un ieviešana, kas ļaus identificēt problēmas visā infrastruktūrā kopumā un jau savlaicīgi sagatavot nepieciešamos datus sistēmu izstrādātājiem problēmu novēršanai un sniegt informāciju par nepieciešamo uzlabojumu veikšanu infrastruktūrā. Lielākie veikspējas un pieejamības uzlabojumi tiek sagaidīti VDI biznesa atbalsta informācijas sistēmām, VDEĀVK "Invaliditātes informatīvajai sistēmai" un NVA informācijas sistēmai BURVIS. Centralizēta labklājības nozares IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības risinājums dos iespēju monitorēt visu nozares IS un infrastruktūras drošību, lai preventīvi reaģētu uz incidentu novēršanu. Rezultātā tiek ieviesta un attīstīta drošības pārvaldības struktūra un atbilstošas sistēmas drošības uzlabošanai, ievērojot MK 2015. gada 28. jūlija noteikumus Nr. 442 "Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām".

Tabula 9. Pamatdarbības jomas un iestāžu atbildības ietvars

Pamatdarbības joma	Iestāde
Statistisko datu kvalitātes un pieejamības nodrošināšana	LM
Atbalsta sniegšana Labklājības ministrijas un tās padotības iestāžu informācijas tehnoloģiju lietotājiem	VSAA
Darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanas uzraudzība un kontrole	VDI
Nozares informācijas aprites, darba uzdevumu izpildes kontroles un lēmumu pieņemšanas procesu pilnveidošana.	LM

Projekta aktivitāšu ietvaros tiks veikta IKT pārvaldības procesa uzlabošana LM un LM padotības iestādēs balstoties uz Informācijas tehnoloģiju infrastruktūras bibliotēkas (ITIL) principiem, kas apvieno pasaules labākās prakses Informācijas Tehnoloģiju procesu un pakalpojumu pārvaldības jomā. Drošības pārvaldībai tiks izmantots drošības standarts ISO 17799. Dažādas aktivitātes veicinās dažādus IKT pārvaldības procesus, bet kopumā projekta gaitā paredzēts, ka tiks veikti uzlabojumi 11 IKT pārvaldības un biznesa procesos:

1. Statistisko datu kvalitātes un pieejamības nodrošināšana
2. Darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības pārkāpumu izmeklēšana
3. Uz nodarbinātā veselību vērstās pārbaudes darba vietā
4. IKT incidentu pārvaldība
5. IKT problēmu pārvaldība
6. IKT resursu pārvaldība
7. Servisa pieteikumu pārvaldība
8. IKT drošības pārvaldība
9. IKT pakalpojuma kvalitātes pārvaldība
10. Konfigurācijas datu bāzes pārvaldība
11. Nozares starpinstitūciju dokumentu aprites un darba uzdevumu vadības nodrošināšana

3.1.1. Statistisko datu kvalitātes un pieejamības nodrošināšana

Tiks veikti pasākumi, kas pārbauda datu saderību no dažādām LM informācijas sistēmām, kas nodrošinās labāku LM IS LabIS organizēšanu un vadīšanu. Procesa uzlabošanai tiks veikta datu avotu analīze un attiecīgo datu kļūdu novēršanas pasākumi, atbilstoši izpētes rezultātiem un rekomendācijām.

3.1.2. Darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības pārkāpumu izmeklēšana

Process “Uz nodarbinātā veselību vērstās pārbaudes darba vietā” iekļauj nelaimes gadījumu darba vietā izmeklēšanu un darba vietas higiēnisko raksturojumu (turpmāk – DVHR) sastādīšanu, tajā skaitā:

- darba uzdevuma nodošanas process;
- pirms apsekojuma informācijas izgūšana un iepazīšanās ar to;
- apsekojuma laikā iegūtās informācijas fiksēšana un ticamības pārbaude;
- no darba devēja iegūto dokumentu saglabāšana, digitalizācija;
- nelaimes gadījuma darba vietā akta sastādīšana (ja to izmeklē VDI) vai pārbaude un ievade sistēmā (ja to izmeklējis darba devējs);
- izdotā nelaimes gadījuma akta izsūtīšana adresātiem (darba devējam un cietušajam), datu nosūtīšana sadarbības iestādei (VSAA);
- DVHR sagatavošana;
- DVHR nosūtīšana;
- ziņojuma par apstiprinātu, vai atteiktu arodsaslimšanas gadījumu saņemšana un fiksēšana sistēmā;
- darba devējam paredzēta informatīvā ziņojuma sagatavošana;
- informatīvā ziņojuma nosūtīšana.

Darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanas uzraudzības un kontroles jomā tiks uzlabots process “Darba tiesisko attiecību un darba aizsardzības pārkāpumu izmeklēšana”. Process sastāv no šādiem posmiem:

- darba uzdevumu nodošanas process;
- pirms apsekojuma informācijas izgūšana un iepazīšanās ar to;
- apsekojuma laikā iegūtās informācijas fiksēšana un ticamības pārbaude;
- apsekojumam saistīto dokumentu izdošana un nosūtīšana;
- no darba devēja iegūto dokumentu saglabāšana, digitalizācija;
- darba devējam uzdotās rīkojuma izpildes izsekojamība;
- darba devējam uzliktā soda nomaksas pārbaude.

3.1.3. Uz nodarbinātā veselību vērstās pārbaudes darba vietā

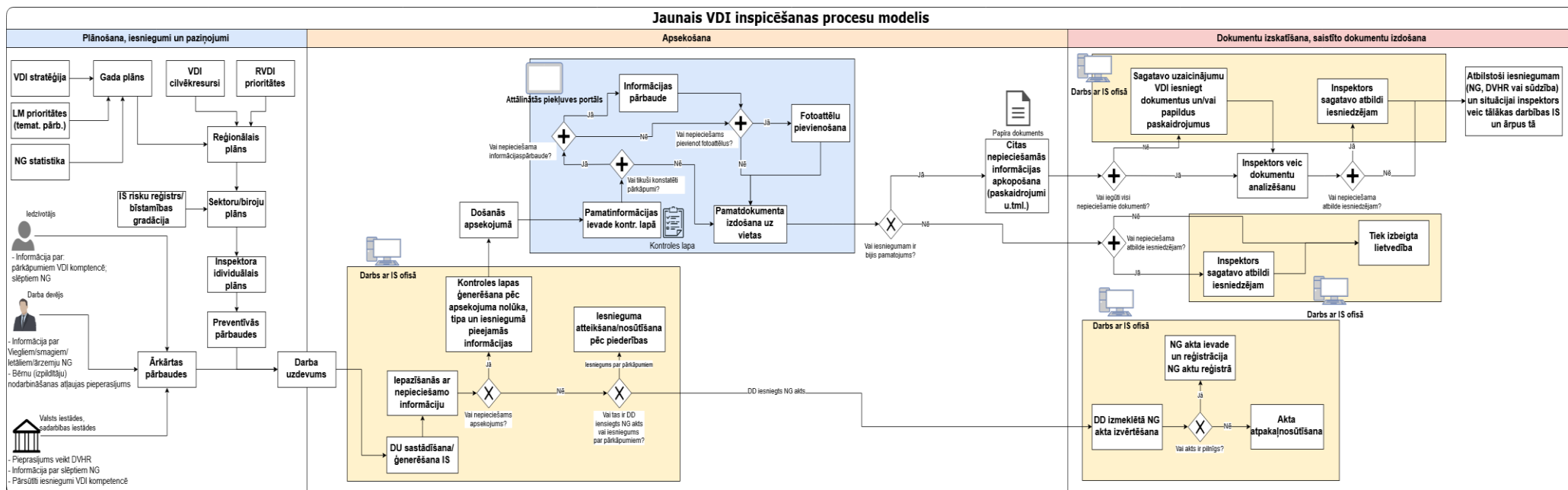
Process “Uz nodarbinātā veselību vērstās pārbaudes darba vietā” iekļauj nelaimes gadījumu darba vietā izmeklēšanu un darba vietas higiēnisko raksturojumu (turpmāk – DVHR) sastādīšanu, tajā skaitā:

- darba uzdevuma nodošanas process;
- pirms apsekojuma informācijas izgūšana un iepazīšanās ar to;

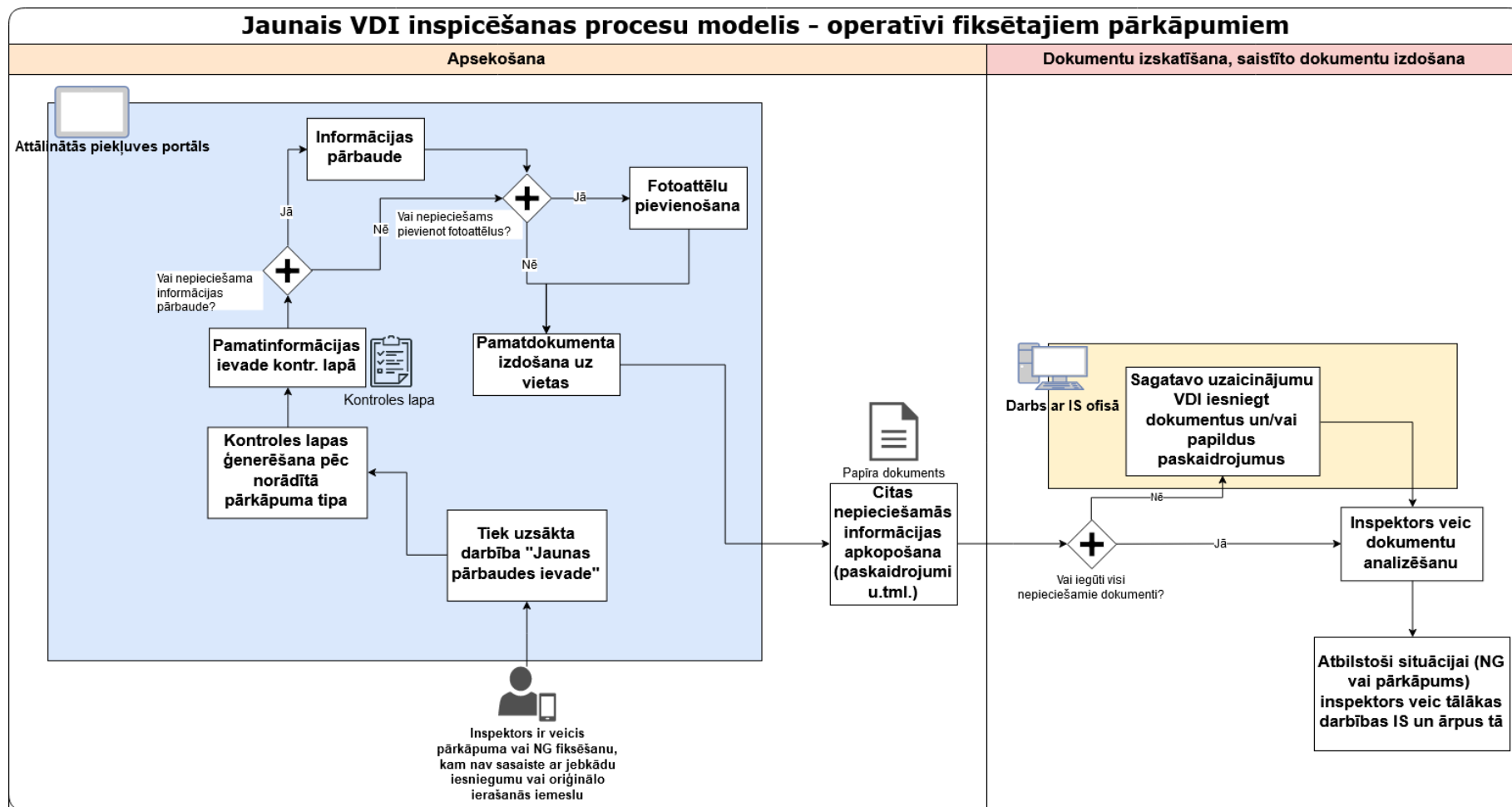
- apsekojuma laikā iegūtās informācijas fiksēšana un ticamības pārbaude;
- no darba devēja iegūto dokumentu saglabāšana, digitalizācija;
- nelaimes gadījuma darba vietā akta sastādīšana (ja to izmeklē VDI) vai pārbaude un ievade sistēmā (ja to izmeklējis darba devējs);
- izdotā nelaimes gadījuma akta izsūtīšana adresātiem (darba devējam un cietušajam), datu nosūtīšana sadarbības iestādei (VSAA);
- DVHR sagatavošana;
- DVHR nosūtīšana;
- ziņojuma par apstiprinātu, vai atteiktu arodsaslimšanas gadījumu saņemšana un fiksēšana sistēmā;
- darba devējam paredzēta informatīvā ziņojuma sagatavošana;
- informatīvā ziņojuma nosūtīšana.

VDI pamatdarbības procesi ir dažādi, taču to tehniskā risinājuma izpildījums IS ietvaros ir ļoti pielīdzināms, jo vienmēr, neatkarīgi no tā, vai inspektors ir devies apsekojumā pārbaudīt darba tiesisko un darba drošības prasību normu ievērošanu, izmeklē NG darbā, vai sastāda DVHR aktu, viņš aizpildīs apsekojuma veidlapu, kas savos pamatos ir ļoti līdzīga, taču atkarībā no situācijas mainās atslēgas lauki vispārējā apsekojuma formā jeb kontroles lapā. Ņemot vērā šo, visu procesu sākumposmu ir iespējams realizēt ar vienas darba plūsmas pamatu. Galvenie atzari visiem procesiem notiek brīdī, kad inspektors ir paveicis apsekojumu un ir jāizdod saistītie dokumenti, no kuriem attiecīgi izriet tālākās darbības, tāpēc šīs nodaļas turpmākajos aprakstos abi procesi kopā tiks saukti par **apsekošanas procesu**.

Projektā tiek plānots panākt augstāku VDI apsekošanas un ar to saistīto darbību elektronizācijas līmeni, nedefinējot vēlamos biznesa procesu modeļus. Lai izstrādātu šo modeli, nepieciešams veikt izpēti un identificēt galvenās problēmas, kuras ir saistītas ar datu ieguves, analīzes un plānošanas procesu nepietiekamo elektronizācijas pakāpi. Galvenie trūkumi ir informācijas sagatavošana papīra formātā apsekošanas procesa laikā, nepietiekama apjoma datu apmaiņa ar citām valsts IS, manuālu darbību veikšana, piemēram, uzņēmumu risku pārvaldība, administratīvo pārkāpumu uzskaitē, saistīto dokumentu izdošana un šo dokumentu nosūtīšana. Projekta darbība paredz ne tikai veikt procesu auditu VDI darbībās, bet arī pārskatīt visu esošo IKT atbalsta arhitektūru, lai to var pilnveidot un ieviest augstāka līmeņa procesus. Tam jāiet ciešā sadarbībā arī ar infrastruktūras pilnveidošanas projekta ieviešanu, nepieciešamo normatīvo regulējumu izmaiņām, atkalizmantojamo datu kopu izplatīšanu, e-pakalpojumu pilnveidi vai izstrādi un visas iestādes organizatorisko pārmaiņu vadību. VDI pamatdarbības procesi (skat.3. un 4. att.):

Attēls 3. VDI jaunais inspicēšanas procesa modelis

Attēls 4. VDI jaunais inspicēšanas procesa modelis – operatīvi fiksētajiem pārkāpumiem

3.1.3.1. Plānošana, iesniegumi un paziņojumi

Gada plāns

Gada plānā tiek noteiktas augsta līmeņa prioritātes inspicēšanas veikšanai nākamajā kalendārajā gadā. Gada plāna sastādīšanā tiek ņemtas vērā sekojošas ievirzes – VDI kopējā stratēģija noteiktajam gadam vai periodam, LM iesniegtās prioritātes nākamajam gadam, kuras izpaužas tematiskajās jeb nozaru pārbaudēs, kā arī nelaimes gadījumu (turpmāk – NG) statistika no iepriekšējā gada. Gada plānā ietilpst kopējie skaitļi par veicamajām pārbaudēm šādās jomās – tematiskās (nozaru pārbaudes), nelegālās nodarbinātības, darba aizsardzības un darba tiesību. Katru gadu gada plānu papildina ar dažādiem vadības vai valsts politikas uzstādījumiem.

Reģionālais plāns

Reģionālais plāns balstās uz gada plānā konkrētajam reģionam norādītajiem veicamo apsekojumu skaitļiem katrā jomā. Plāna izstrādi veic VDI reģionālās inspekcijas vadītājs kopā ar savu reģionālo struktūrvienību vadītājiem un LM Personāla un dokumentu pārvaldības departamenta atbildīgo personāla speciālistu.

Reģionālajā plānā vispārējos skaitļus pārbaudēm izdala pa struktūrvienībām, sadarbojoties ar LM Personāla un dokumentu pārvaldības departamenta atbildīgo personāla speciālistu, kurš sniedz ieskatu par gada sākumā pieejamajiem cilvēkresursiem, plānotajām darbinieku ilgstošajām prombūtnēm, darbiniekiem kas atgriezīsies darbā pēc ilgstošām prombūtnēm, u.c. personāla maiņas aktualitātēm. Tālāk pārbaudes, kur tas ir iespējams, katrā jomā sadala sīkāk pa ekonomiskās darbības nozarēm ņemot vērā reģionālo struktūrvienību vadītāju izteiktās prioritātes, piemēram darba aizsardzības preventīvajās pārbaudēs izdalot vienai struktūrvienībai lielāku uzsvāru veikt pārbaudes būvobjektos, savukārt citai – lauksaimniecības nozarēs.

Sektoru/biroju (reģionālo struktūrvienību) plāns

Reģionālās struktūrvienības plānā tiek noteikti konkrēti apsekojamie uzņēmumi gada laikā iedalījumā pēc vairākiem parametriem, taču pamatā pārbaudes jomas un ekonomiskās darbības nozares. Plānu sastāda reģionālās struktūrvienības vadītājs (turpmāk – RSV) kopā ar Sadarbības un attīstības nodaļas (turpmāk – SAN) ekspertiem, kas izmantojot IS pieejamo bīstamības gradācijas rīku atrod piemērotus uzņēmumus, kas atbilst RSV noteiktajiem parametriem, piemēram darba aizsardzības jomas preventīvajām pārbaudēm nepieciešami uzņēmumi kuru ekonomiskā darbības nozare ir X, darbinieku skaits pārsniedz Y, juridiskā adrese ir attiecīgās struktūrvienības pārziņā.

Inspektora individuālais plāns/preventīvās pārbaudes

Pēc reģionālās struktūrvienības plāna sastādīšanas kopējais apsekojumu skaits IS tiek automātiski sadalīts uz katru inspektoru pēc tam piemērojamā darba noslogojumu, ņemot vērā katra inspektora darba specifiku. Inspektoram kuram nav jāpilda papildus pienākumi piešķir preventīvo pārbaūžu skaitu ar vērtību 1, savukārt RSV noslogojumu 0,5, jo viņam ir jāveic papildu pienākumi kuri nav saistīti ar apsekojumiem.

Nestandarta jeb ārkārtas pārbaudes

Nestandarta pārbaudes var ierosināt klienta pieteikums (iesniegums), darba devējs (turpmāk – DD) sniegta informācija vai citas valsts iestādes pieprasījums vai nosūtīta informācija VDI kompetencē, līdz ar to nestandarta pārbaudes nav iepriekš precīzi plānojamas. Ārkārtas pārbaudēs ietilpst 100% no nelaimes gadījumu (turpmāk – NG) izmeklēšanas un reģistrācijas, bērnu nodarbināšanas atļauju piešķiršanas un DVHR veikšanas pieprasījumu gadījumiem.

3.1.3.2. Apsekošana

Darba uzdevums/darba uzdevuma ģenerēšana

Atbilstoši situācijai (preventīva vai ārkārtas pārbaude) rodas uzdevums, kurš nonākot VDI IS tiek novirzīts līdz inspektoram, kuram jāveic konkrētās inspicēšanas darbības, jeb apsekojums.

Preventīvas pārbaudes gadījumā RSV periodiski IS ietvaros uzdod kādam no inspektoriem veikt apsekojumu iepriekš izvēlētajos uzņēmumos.

Ārkārtas pārbaudes gadījumā RSV, uzreiz pēc dokumenta saņemšanas caur DVS uz IS, vai tieši uz IS nodod to izskatīšanai kādam no pakļautībā esošajiem inspektoriem.

Iepazīšanās ar darba uzdevuma/iesnieguma informāciju, tālākās darbības

Inspektors iepazīstas ar darba uzdevumā esošo informāciju, ja tas ir nepieciešams apkopo pārējo nepieciešamo informāciju no citiem valsts reģistriem uzreiz to pieprasot IS. Ja ir saņemts ārkārtas darba uzdevums inspektors pieņem lēmumu par to vai iesniegums ir pamatots un ir VDI kompetencē, vai ar to ir jāveic citas darbības:

- Ja iesniegums nav pamatots, inspektors atsaka to, un ar to nenotiek tālākas darbības;
- Ja iesniegums nav VDI kompetencē, tas tiek nodots uz DVS un nosūtīts pēc piederības;
- Ja iesniegums ir DD veikta NG izmeklēšanas akts, inspektors veic tā izvērtēšanu, taču nedodas apsekojumā;
- Ja inspektors lemj par to ka ir nepieciešams veikt apsekojumu, viņš IS veic kontroles, jeb apsekojuma lapas ģenerēšanu – atbilstoši viņa norādītajai informācijai, kas var būt variējama tiek izveidota apsekojuma pamatforma ar visiem pēc norādītā nolūka un tipa atbilstošajiem laukiem (NN pārbaudes lapā ievadāmā informācija būs savādāka par to kas ir atrodama darba tiesību pārbaudes lapā).

Attālinātās piekļuves portāls

Kā viens no nozīmīgākajiem mērķiem Projekta aktivitātes ietvaros ir izstrādāt attālinātās piekļuves portālu. Portālam inspektors faktiskajā apsekošanas brīdī, vai īsi pirms tā pieslēgtos ar divu faktoru autentifikāciju (2FA – īpašu lietotājevārdu, paroli un vienreiz ģenerētu unikālu pieejas kodu kas ir derīgs tikai uz noteiktu brīdi), un varētu tajā veikt sekojošas darbības:

- Atverot kontroles lapu, atvērtos iepriekš ofisā uzģenerētā pārbaudes lapa ar tajā ievadīto informāciju, kuru inspektors papildinātu ar pamatdatiem par to, ko viņš ir fiksējis un uzzinājis apsekojuma laikā izmantojot klasifikatorus un citus ātrās izvēles veidus, kuros ir jāatzīmē tikai pareizā pazīme, nevis jāpieraksta situācija pašam;
- Atbilstoši situācijai un nepieciešamībai inspektors varēs pārbaudīt datus no VDI IS vai citiem valsts reģistriem, nosūtot uz galveno IS datubāzi pieprasījumu, kurā pēc nepieciešamības tiktu nosūtīts pieprasījums uz datu apmaiņas servisu/-iem lai dati tiktu saņemti galvenajā IS datu bāzē, tad padoti uz attālinātās pieejas DB, un visbeidzot uz attālinātās pieejas portālu, kur tos varētu skatīt inspektors un lemt par tālākām darbībām;
- Ja tas būs nepieciešams, inspektors varēs kontroles lapai pievienot fotoattēlus, ko viņš ir uzņēmis;
- Apsekojuma beigās inspektoram būs iespēja izdot atsevišķus dokumentus, piemēram, aktu par konstatētajiem faktiem, vai rīkojumu par objekta apturēšanu, un dažus citus. Uz akta par konstatētajiem faktiem tiks nodrošināta iespēja parakstīties gan inspektoram, gan darba devējam.

Lēmuma pieņemšana/citas nepieciešamās informācijas apkopošana

Pēc tam kad ir beigts darbs ar attālinātās pieejas portālu, inspektors pieņem vispārīgu lēmumu par to vai iesniegums/darba uzdevums ir bijis pamatots/sekmīgs. Ja tas ir bijis sekmīgs, tad

inspektors pēc nepieciešamības pieprasa un apkopo dokumentus uz vietas, apsekojuma laikā, ciktāl tas ir iespējams.

3.1.3.3. Dokumentu izskatīšana un saistīto dokumentu izdošana

Šajā posmā paredzēts ieviest daļēji automatizētu dokumentu izdošanas procesu, kurā jau iepriekš ievadīto informāciju no apsekojuma kontroles lapas pārnestu uz izdodamā dokumenta formu, kurā inspektors papildinātu tukšos laukus ar nepieciešamo informāciju, un pēc tam ierakstītu nepieciešamo tekstu brīva teksta laukā. Pēc šo darbību veikšanas IS automātiski apkopotu informāciju no visiem laukiem un ģenerētu dokumentu, pēc kā, ja tas ir nepieciešams inspektors pievienotu pielikumus skanētā vai citā formātā, un apliecinātu dokumentu un tā pielikumus elektroniskā veidā ar e-parakstu vai citu elektronisku dokumenta apliecināšanu. Dokumentu pēc tam uzreiz nosūtītu no VDI IS vai DVS uz uzņēmuma oficiālo e-adresi vai e-pastu. Ja dokumenta nosūtīšana elektroniski nav iespējama, to tālāk nosūta izmantojot papīra formātu.

Dokumentu iegūšana un analizēšana, tālākās darbības

Pēc tam kad inspektors ir atgriezies no apsekojuma viņš papildina apsekojuma kontroles lapu ar pārējo nepieciešamo informāciju, un vērtē vai ir saņēmis visus dokumentus no DD. Ja nav, tad viņš raksta vēstuli ar pieprasījumu iesniegt nepieciešamos dokumentus. Kad visi dokumenti ir apkopoti, inspektors IS sagatavo atbildi iesniedzējam, ja tāda ir nepieciešama.

Kad atbilde ir nosūtīta, inspektors veic tālākās darbības (atkārtotus apsekojumus, dokumentu izdošanu) atbilstoši noteiktajai vispārējai kārtībai un situācijai.

Iesniegums kurš nav bijis pamatots

Ja inspektors ir devies apsekojumā un nav konstatējis nevienu pārkāpumu, apsekojums IS tiek atzīmēts kā “bez pārkāpumiem”, ja tas ir nepieciešams sagatavo atbildi iesniedzējam, un tad izbeidz lietvedību.

DD sastādītā NG akta izvērtēšana un reģistrācija

Ja inspektors ir saņēmis darba uzdevumu izvērtēt DD sastādītu NG aktu viņš veic tā izvērtēšanu MK noteikumu Nr. 950 “Nelaiemes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtība” atbilstībai. Ja akts neatbilst prasībām, tas netiek pieņemts, un tiek nodots atpakaļ sūtītājam ar pavadvēstuli. Ja akts ir sastādīts korekti, tas tiek ievadīts vienotajā nelaimes gadījumu darbā reģistrā.

3.1.3.4. Operatīvi fiksēto pārkāpumu process

Darba uzdevuma izveidošana un datu ievade

Ja inspektors ir fiksējis pārkāpumus kuri nav saistīti ar iepriekš dotu darba uzdevumu vai iesnieguma izskatīšanu, jeb nav saistīti ar oriģinālo ierašanās iemeslu, viņam attālinātās darbības portālā ir iespēja ģenerēt jaunu uzdevumu norādot minimālu informāciju - atrašanās vietu un/vai apsekojamo juridisko personu, ja tāda eksistē, kā arī pārkāpuma veidu. kad tas ir izdarīts, inspektoram tiks dota iespēja ievadīt datus apsekojuma kontroles lapā, validēt datus pret tiem kas ir pieejami VDI IS un no citiem valsts reģistriem, pievienot attēlus un izdot pamatdokumentu uz vietas, ja tas ir iespējams.

Dokumentu iegūšana un analizēšana, tālākās darbības

Pēc darba beigšanas ar attālinātās darbības portālu inspektors pēc nepieciešamības pieprasa un apkopo dokumentus uz vietas, apsekojuma laikā, ciktāl tas ir iespējams, vēlāk pēc nepieciešamības principa sagatavojot uzaicinājumus DD iesniegt dokumentus.

Pēc dokumentu saņemšanas inspektors veic tālākās darbības (dokumentu analizēšanu, atkārtotus apsekojumus, dokumentu izdošanu) atbilstoši noteiktajai vispārējai kārtībai un situācijai.

IT organizācijas pārvaldībai nepieciešams izstrādāt vadlīnijas un prasības, kas tiktu attiecinātas uz LM un tās pakļautībā esošajām iestādēm, kā arī organizācijām, kas nodrošina IKT pakalpojumu sniegšanu. Izstrādājot vadlīnijas, jāņem vērā, ka atsevišķām iestādēm ir zema IT

3.1.4. IKT incidentu pārvaldība

Incidentu pārvaldības procesa mērķis ir neplānotu IKT pakalpojumu darbības pārtraukumu gadījumos pēc iespējas ātri atjaunot normālu to darbību (atbilstoši saskaņotajām kvalitātes prasībām) un minimizēt šādu pārtraukumu iespējamo ietekmi uz attiecīgās resora iestādes darbības procesiem, tādējādi nodrošinot optimālu IKT pakalpojumu darbības kvalitāti un pieejamību. Ar incidentu pārvaldību ir saistīts ikviens notikums, kas ietekmē vai var ietekmēt resora iestāžu izmantotās informācijas sistēmas. Par šādiem notikumiem ietekmētie IKT pakalpojumu lietotāji var ziņot, reģistrējot attiecīgu pieteikumu Palīdzības dienesta informācijas sistēmā (tai skaitā – pašapkalpošanās portālā), zvanot uz Palīdzības dienestu vai nosūtot Palīdzības dienestam e-pastu.

Projekta ietvaros tiks izstrādāta vienota kārtība, kādā LM un tās padotības iestādēs tiks pārvaldīti ar resorā lietotajām informācijas sistēmām un IKT infrastruktūru saistītie incidenti, par kuriem tiek saņemta informācija no IeL vai kas tiek automātiski konstatēti, izmantojot attiecīgus monitoringa rīkus.

Incidentu pārvaldības procesa mērķis ir pēc iespējas ātrāk atjaunot normālu IKT pakalpojuma darbību tā darbības traucējumu gadījumā (atbilstoši IKT pakalpojumam noteiktajām kvalitātes prasībām) un minimizēt iespējamo negatīvo ietekmi uz attiecīgās iestādes darbības procesiem, tādējādi nodrošinot labāko iespējamo IKT pakalpojumu kvalitāti un pieejamību.

Efektīvas incidentu pārvaldības ieguvumi:

- 1) samazinās ar incidentiem saistītā negatīvā ietekme uz resora iestāžu darbības un klientu apkalpošanas procesiem, kas tiek nodrošināts, laicīgi un efektīvā veidā atrisinot ar IKT pakalpojumiem saistītos incidentus;
- 2) tiek nodrošināti uz resora iestāžu darbību orientēti vadības pārskati par IKT pakalpojumu atbilstību tiem definētajām kvalitātes prasībām;
- 3) spēja savlaicīgi konstatēt un atrisināt incidentus samazina laiku, kurā resora iestādēm nav pieejami IKT pakalpojumi, kas attiecīgi nodrošina augstākus IKT pakalpojumu pieejamības rādītājus.

3.1.5. IKT problēmu pārvaldība

Projekta laikā tiks ieviesta vienota kārtība, kādā LM un tās padotības iestādēs tiek pārvaldītas ar resorā lietotajām informācijas sistēmām, programmatūru un IKT infrastruktūru saistītās problēmas. Problēmu pārvaldības procesa mērķis ir novērst problēmas un ar tām saistīto incidentu rašanos, pēc iespējas izvairīties no atkārtotu incidentu iestāšanās gadījumiem un samazināt tādu incidentu ietekmi, kurus nav iespējams novērst. Ar problēmu pārvaldību ir saistītas aktivitātes, kas ir nepieciešamas, lai diagnosticētu incidentu rašanās cēloņus un noteiktu to novēršanai nepieciešamos risinājumus. Problēmu pārvaldības ietvaros tiek nodrošināta arī attiecīgo risinājumu ieviešana, kas tiek realizēta, izmantojot atbilstošas kontroles procedūras, it īpaši – izmaiņu vadība un relīžu vadība.

Problēmu pārvaldības procesa rezultātā:

- 1) tiek paaugstināti IKT pakalpojumu pieejamības un kvalitātes rādītāji;

- 2) samazinās incidentu skaits un to risināšanai nepieciešamais laiks;
- 3) samazinās laiks, kurā resora iestādēm nav pieejamas būtiskākās informācijas sistēmas vai netiek nodrošināta pilnvērtīga šo sistēmu darbība;
- 4) tiek nodrošināti augstāki resora iestāžu un IT struktūrvienību darbinieku darba produktivitātes rādītāji;
- 5) samazinās izmaksas, kas ir saistītas ar neatbilstošu kļūdu labojumu vai pagaidu risinājumu izstrādi;
- 6) samazinās tādu gadījumu skaits, kad avāriju vai atkārtotu incidentu gadījumos nepieciešami neplānoti cilvēku, finanšu un laika resursu ieguldījumi.

Procesa izpildē ir iesaistīti galvenokārt VSAA IT departamenta darbinieki, kā arī tie resora iestāžu darbinieki, kuri ir iesaistīti problēmu risināšanā.

Problēmu pārvaldības procesa uzlabošanas rezultātā tiks:

- 1) noteiktas problēmu pārvaldības dalībnieku lomas un atbildības;
- 2) aprakstītas problēmu pārvaldības procesa aktivitātes;
- 3) definēti un aprakstīti problēmu statusi;
- 4) noteiktas un aprakstītas problēmu kategorijas;
- 5) noteikta problēmu prioritāšu noteikšanas matrica;
- 6) definēts un aprakstīts problēmu cēloņu klasifikators. Pirms jebkuras problēmas slēgšanas Palīdzības dienesta sistēmā tiek reģistrēts tās cēlonis. Prasība reģistrēt problēmas cēloni ļauj iegūt statistiku, balstoties uz kuru iespējams pilnveidot IKT pakalpojumus.

3.1.6. IKT resursu pārvaldība

Projekta gaitā tiks uzlabota IKT plānošana LM resora ietvaros, ieviešot centralizētu IKT resursu pārvaldības procesu. Līdz šim IKT plānošana un attīstība tika veikta galvenokārt iekšēji iestāžu līmenī, līdz ar to iestāžu IKT attīstības līmenis ir atšķirīgs. Projekta ietvaros tiks izstrādātas IKT pārvaldības vadlīnijas un organizētas apmācības iestāžu vadībai un darbiniekiem, kā rezultātā tiks sakārtots IKT plānošanas process un iestādes plānošanu un attīstību veiks centralizēti. Šāds pārvaldes modelis ļaus identificēt līdzīgus procesus un nepieciešamības iestādēm, kas ļautu iegādāties un nodrošināt pakalpojumus centralizēti, tādējādi ietaupot budžeta un laika resursus, kā arī nodrošinātu vienotu IKT pārvaldību un palīdzētu iestādēm paaugstināt kompetences līmeni, jo tiks veikta pieredzes apmaiņa.

IKT pārvaldības vadlīniju izstrāde

IT organizācijas pārvaldībai nepieciešams izstrādāt vadlīnijas un prasības, kas tiktu attiecinātas uz LM un tās pakļautībā esošajām iestādēm, kā arī organizācijām, kas nodrošina IKT pakalpojumu sniegšanu. Izstrādājot vadlīnijas, jāņem vērā, ka atsevišķām iestādēm ir zema IT kompetence vai tās nav. Izstrādājot vadlīnijas, nepieciešams rast risinājumu IT kompetences paaugstināšanai iestādēs.

Projekta izpildes rezultātā tiks izgatavotas instrukcijas, procesu apraksti, dokumenti, KPI šādās jomās: IT drošība, IT plānošana, izmaiņu vadība, IT resursu pārvaldība, IS resursu pārvaldība. Visu konsultantu izstrādāto dokumentāciju citas iestādes varēs lietot kā sagataves savu procesu izstrādei.

Projekta izpildes rezultātā LM kā resoram būs iespējams izveidot vienotu LM IKT centralizācijas plānu tālākai IKT jomas attīstībai, kas nodrošinātu labāku atbalstu IT lietotājiem LM un tās padotības iestādēs.

Projekta izpildes rezultātā LM resorā tiks radīta drošības pārvaldnieka amata vieta, kā arī vismaz viena drošības administratora amata vieta.

IKT pārvaldības jomas apmācības

Viena no būtiskākajām problēmām centralizācijas rezultātā ir iestāžu vadītāju un darbinieku nepietiekamas zināšanas IT jomas pārvaldībā un attīstībā, līdz ar to netiek veikta IT jomas attīstība biznesa procesu nodrošināšanai un optimizēšanai iestādes ietvaros. Lai uzlabotu iestāžu vadītāju un darbinieku zināšanas un veicinātu izpratni IT pārvaldības jomā, nepieciešams rīkot apmācības.

Šajās apmācībās tiktu izstrādātas 3 apmācību programmas, kurās LM resora iestāžu darbinieki tiktu apmācīti IT drošības, IT plānošanas, izmaiņu vadības un informācijas tehnoloģiju pārvaldības jautājumos gan kopējā resora kontekstā, gan konkrētās iestādes kontekstā. Katra no trim apmācību programmām būs paredzēta savai darbinieku kategorijai, attiecīgi IT darbiniekiem, administratoriem, drošības speciālistiem un iestāžu vadītājiem. Sagatavotos apmācību materiālus varēs izmantot arī citās ministrijas un padotības iestādes savu darbinieku zināšanu papildināšanai. Veicot apmācībām nepieciešamos iepirkumus tiks ņemtas vērā Valsts administrācijas skolas apmācību programmas.

Apmācības ļautu iestāžu vadītājiem efektīvāk komunicēt ar IT pakalpojumu nodrošinātājiem, lai atrastu labāko risinājumu problēmu risināšanai, kā arī sniegt kvalitatīvāku atbalstu Labklājības ministrijas un tās padotības iestāžu IT lietotājiem.

Jaunajā darbībā “Drošības pārvaldības risinājuma ieviešana” tiks organizēta plašāka IKT drošības politikas ieviešana, balstoties uz centralizētu IS drošības monitoringa risinājuma darbības prasībām visam nozares IKT tehnoloģiju, infrastruktūras un cilvēkresursu kopumam. Vienota pieeja dokumentu atjaunināšanai un sistemātiska drošības ekspertu izglītošana nodrošinās ieviestā drošības risinājuma ilgtspēju un vienlaicīgi arī zināšanu uzkrāšanu. Projekts paredz nevis īstermiņa pasākumus, bet gan izveidot nozarē vienotu IKT drošības pārvaldības standartizētu pieeju, IS drošības ekspertu zināšanu pārneši un datorlietotāju drošības pamatprasmju apguvi.

3.1.7. Servisa pieteikumu pārvaldība

Process paredz ieviest vienotu kārtību, kādā LM un tās padotības iestādēs tiek pārvaldīti ietekmēto IKT pakalpojumu lietotāju (turpmāk – IeL) IKT pakalpojumu, informācijas un konsultāciju pieprasījumi, kas tiek saņemti vienotajā Palīdzības dienestā. Servisa pieteikumu pārvaldības procesa mērķis ir nodrošināt IeL ērtu veidu saziņai ar vienoto Palīdzības dienestu un pārskatāmu procesu, kādā IeL no Palīdzības dienesta var pieprasīt IKT pakalpojumu un saņemt informāciju un konsultācijas ar IKT pakalpojumiem saistītos jautājumos.

Efektīvas servisa pieteikumu pārvaldības rezultātā resorā tiek nodrošināta vienota servisa pieteikumu pārvaldības kārtība LM un tās padotības iestādēs, uz resora iestāžu darbību orientēti vadības pārskati par IKT pakalpojumu atbilstību tiem definētajām kvalitātes prasībām, augstāki IeL apmierinātības rādītāji attiecībā uz tiem nodrošinātajiem IKT pakalpojumiem, kā arī iespēja identificēt papildus IKT pakalpojumu vai lietotāju apmācību vajadzības.

Servisa pieteikumu pārvaldības process nosaka:

- 1) servisa pieteikumu pārvaldības dalībnieku lomas un atbildības;
- 2) servisa pieteikumu pārvaldības pakalpojuma pieejamību atkarībā no IeL izmantotajiem saziņas kanāliem;
- 3) servisa pieteikumu pārvaldības procesa ietvaros veicamās aktivitātes;
- 4) servisa pieteikumu statusus;
- 5) servisa pieteikumu kategorijas;
- 6) servisa pieteikumu prioritāšu noteikšanas matricu. Lai gan servisa pieteikuma prioritāti automātiski nosaka Palīdzības dienesta sistēma (ņemot vērā Palīdzības

dienesta sistēmā norādīto pieteikuma steidzamību un ietekmes līmeni), katrā atsevišķā gadījumā, pieteikumu prioritātes var manuāli mainīt arī risinātāji.

3.1.8. IKT drošības pārvaldība

Lai nodrošinātu visās resora iestādēs vienotu pieeju IKT drošības politikas īstenošanai un ievērotu 2015. gada 28. jūlija MK noteikumu Nr. 442 “Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām” izpildi, tiks ieviesta centralizēta nozares IKT infrastruktūras drošības pārvaldība.

Lai ieviestu šo darbību, jāveic secīgas aktivitātes (skat. tab.10). Detalizēti par IKT infrastruktūras drošības notikumu savākšanas un pārvaldības platformu aprakstīts 3.3.6. apakšnodaļā.

Tabula 10. Centralizētas IKT drošības pārvaldības ieviešanas darbības

Nr.p.k.	Aktivitātes nosaukums
1	Nozares IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības procesu un noteikumu analīze, pilnveidošana
2	Nozares IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības atbildību un piekļuves tiesību sakārtošana
3	Nozares IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības centra telpas ierīkošana
4	IKT infrastruktūras drošības notikumu savākšanas un pārvaldības platformas tehnisko prasību sagatavošana
5	Platformas iegāde, konfigurācija, testēšana
6	Galveno IKT infrastruktūras elementu pieslēgšana centralizētai drošības tehniskās uzraudzības platformai
7	IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības speciālistu apmācība
8	Standartizēta drošības politikas dokumentācijas izstrāde visām nozares iestādēm

3.1.9. IKT pakalpojumu kvalitātes pārvaldība

Intervijās ar iestāžu biznesa pārstāvjiem un iepazīstoties ar VSAA un iestāžu sadarbības līgumiem tika konstatēts, ka ir atšķirīgas prasības un pienākumi gan VSAA kā pakalpojumu nodrošinātājam, gan iestādei. Papildus tika konstatēts, ka viens un tas pats IKT pakalpojumus dažādām iestādēm var būt atšķirīgs satura ziņā, kā arī reizēm nav noteiktas pakalpojuma robežas un precīza pušu atbildība. IKT nozares centralizācijas uzlabošanai VSAA tiks definēts sniegto IKT pakalpojumu katalogs, kas saturēs pakalpojumu uzskaitījumu, pakalpojumu saturu un skaidras atbildības robežas.

VSAA pakalpojumu definēšanas projektā tiks iekļauta pašreizējās situācijas analīze un vienota IKT pakalpojumu groza izveide, ko VSAA spētu nodrošināt visām iestādēm.

Pakalpojuma kvalitātes pārvaldības procesa ieviešanas mērķis ir formalizēt un aprakstīt LM un tās padotības iestādēs vienotu IKT pakalpojumu kvalitātes pārvaldības procesu, lai nodrošinātu resora iestāžu vajadzībām un Pakalpojuma lietotāju prasībām atbilstošus IKT pakalpojumus.

Pakalpojuma kvalitātes pārvaldības procesā jādefinē procesa galveno dalībnieku lomas un atbildības, detalizētu procesa aktivitāšu aprakstu un mērījumus, kas tiek iegūti IKT

pakalpojumu pārvaldības procesu ietvaros un kas tiek izmantoti Pakalpojuma kvalitātes pārvaldībā.

3.1.10. Konfigurācijas datubāzes pārvaldība

Konfigurācijas vadības datu bāzes un tā lietošanas procesa uzlabošana un ieviešanas mērķis ir:

- 1) formalizēt un aprakstīt Labklājības ministrijā un tās padotības iestādēs vienotu IKT pakalpojumu konfigurāciju vadības procesu;
- 2) nodrošināt tādu IKT infrastruktūras loģisko modeli, kas ļauj identificēt, pārraudzīt, uzturēt un kontrolēt visu eksistējošo KV versijas; ieviest attiecīgas kontroles un procedūras, kas ļauj nodrošināt labāku nepieciešamo IKT pakalpojumu Izmaiņu prognozēšanu un plānošanu; veiksmīgu IKT pakalpojumu Izmaiņu un reližu novērtēšanu, plānošanu un piegādi; Incidentu un Problēmu atrisināšanu plānotajos mērķa laikos; IKT pakalpojumu kvalitātes prasību izpildi un garantiju nodrošināšanu atbilstoši prasībām; atbilstību nozares standartiem un normatīvo aktu prasībām (mazāks potenciālo neatbilstību skaits);
- 3) definēt ar konfigurāciju vadības procesu saistīto resora darbinieku lomas un to atbildībā esošos uzdevumus., lai nodrošinātu ar tiem saistīto informāciju citiem IKT pakalpojumu pārvaldības procesiem.

Konfigurāciju vadības procesa mērķis ir nodrošināt IKT infrastruktūras loģisko modeli, identificējot, pārraugot, uzturot un kontrolējot visu eksistējošo KV versijas. Formalizētas un automatizētas konfigurāciju vadības rezultātā resorā tiks nodrošināti optimāli Izmaiņu prognozēšanas un plānošanas rezultāti; nodrošināta efektīva Izmaiņu un reližu novērtēšana, plānošana un piegāde; nodrošināta Incidentu un Problēmu atrisināšana definētajos mērķa laikos; nodrošinātas IKT pakalpojumu kvalitātes prasības un garantijas; samazināta iespējamo neatbilstību varbūtība attiecībā pret nozares standartiem, normatīvo aktu prasībām.

Projekta ietvaros tiks izstrādāti konfigurācijas vadības datu bāzes un tās lietošanas noteikumi, kas noteiks:

- 1) konfigurāciju vadības procesa galveno dalībnieku lomas un atbildības. Ir būtiski, lai katram IKT pakalpojumu pārvaldības procesam, tai skaitā – konfigurāciju vadībai, ir savs procesa vadītājs un procesa aktivitāšu izpildītājs, kas nodrošina šajos noteikumos minēto darbību izpildi;
- 2) detalizētu konfigurāciju vadības procesa aktivitāšu aprakstu. Konfigurāciju vadības procesu veido vairākas secīgas aktivitātes, kas sagrupētas 4 savstarpēji saistītās grupās: konfigurāciju identificēšanas process, konfigurāciju kontroles process, statusu uzskaites process, audita un pārbažu process;
- 3) KV modeli, kas veidojas no saimju un klašu klasifikatora, saistītajiem KV atribūtiem un to savstarpējo atkarību tipiem.

3.1.11. Nozares starpinstītūciju dokumentu aprites un darba uzdevumu vadība nodrošināšana

Vienotas DVS ieviešana ir ceļš uz administratīvā sloga samazināšanu, turklāt tā uzlabos gan nozares institūciju iekšējās dokumentu aprites un darba uzdevumu vadības procesu, gan nozares starpinstītūciju dokumentu aprites un darba uzdevumu vadību.

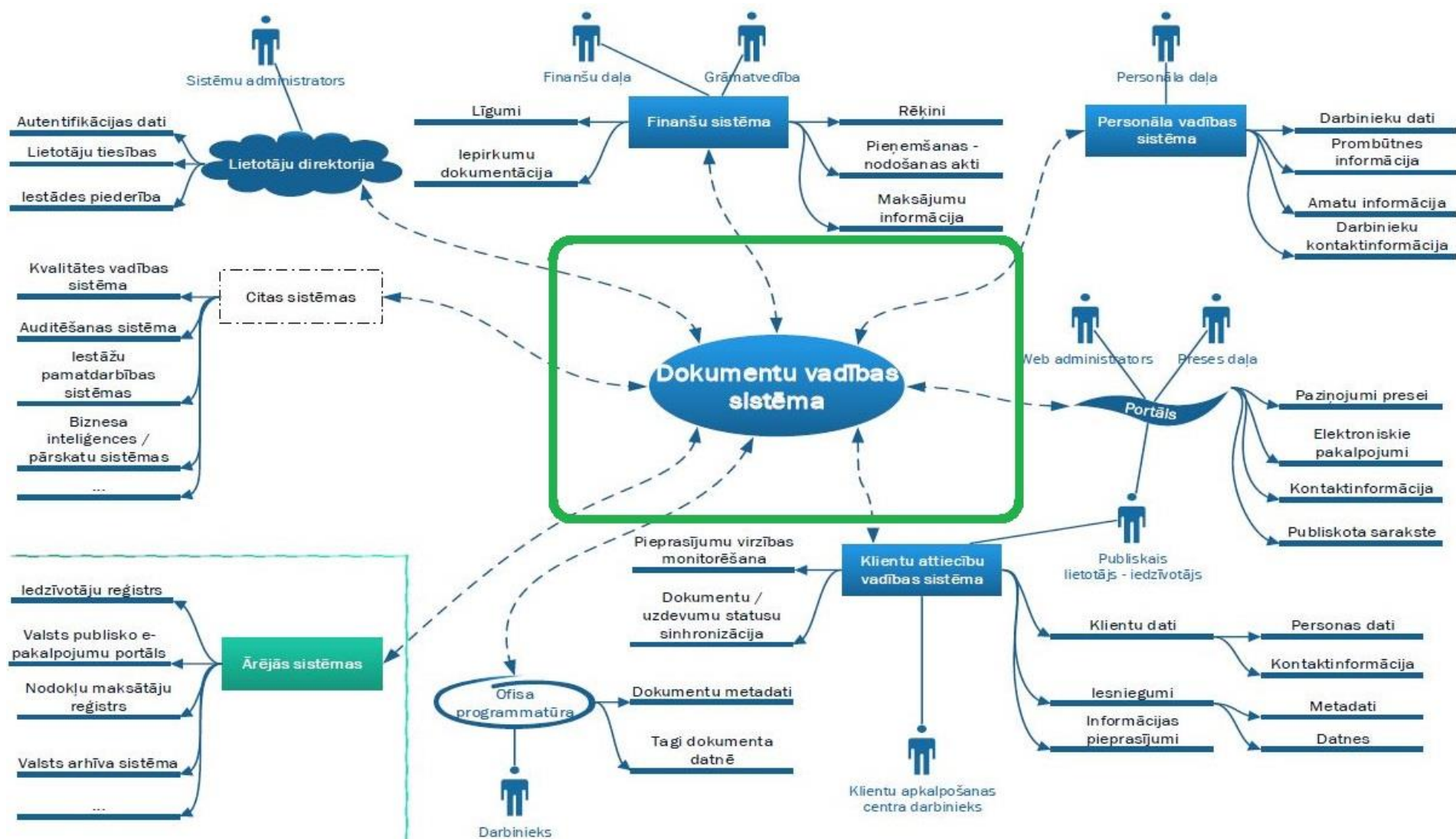
Procesa ietvaros LM nodrošinās visām padotības iestādēm (LM, VSAA, VDI, NVA, VDEĀVK, SIVA, VBTAI, Valsts sociālās aprūpes centrs (turpmāk – VSAC) “Zemgale”,

VSAC “Rīga”, VSAC “Kurzeme”, VSAC “Latgale”, VSAC “Vidzeme”) vienotu, koplietojamu un integrētu iekšējo dokumentu vadības sistēmas darbību, tai skaitā uzturēšanu un administrēšanu. Kopumā tas radīs ietaupījumu gan finanšu, gan cilvēkresursu noslodzes ziņā. Papildu iestādes iegūs iespēju sakārtot pamatdarbības procesus, atbilstoši aktuālajai situācijai un normatīvo regulējumu grozījumiem, kā arī būs pieejama dokumentu arhivēšana un nodošana Latvijas Valsts arhīvam. Vienotās DVS sistēma tiks integrēta ar portālu latvija.lv, lai nodrošinātu iestāžu publicēto e-pakalpojumu informācijas apmaiņu ar DVS, vai arī varēs izmantot iestāžu biznesa informācijas sistēmas, ja tas būs nepieciešams optimizētā biznesa procesa atbalstam.

Tā kā katrai iestādei ir savi biznesa procesi, tad arī DVS atšķirsies un tiks pielāgots iestādes prasībām. Tomēr pamatprincipi sistēmas integrācijai būs vienādi visā nozarē – DVS ir jāspēj integrēties ar lietotāju direktoriju, personāla vadības sistēmu, finanšu sistēmām, klientu vadības sistēmām, kā arī citām iekšējām biznesa un ārējām sistēmām, kas nepieciešamas darbam. DVS uzkrātie dati ir nepieciešami informācijas aprītei – gan iekšējai komunikācijai caur portālu vai intranetu, gan ārējai saziņai ar sabiedrību. Vīzija par DVS kā vienotas informācijas telpas pamatelementu attēlota shēmā (skat.1. att.).

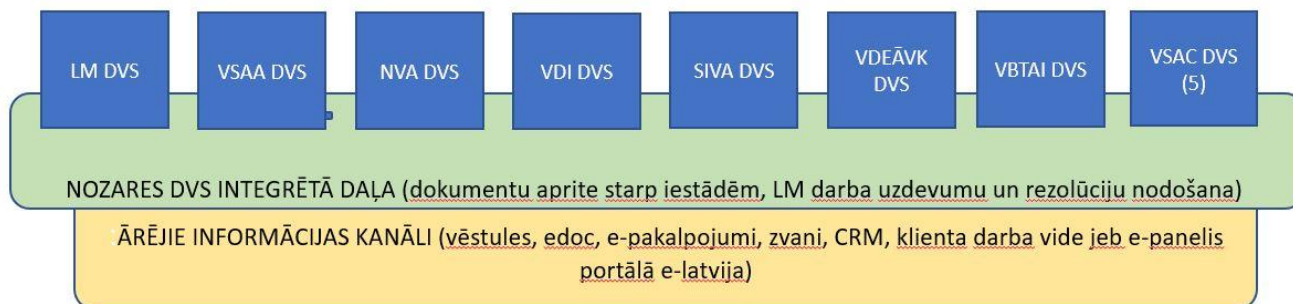
Ieviestais pamatdarbības process “Labklājības nozares starpinstitūciju dokumentu aprītes un darba uzdevumu vadības nodrošināšana” paredz gan dokumentu aprīti starp nozares iestādēm, gan rezolūciju nodošanu par darba uzdevumu izpildi, tā kontroli un atgriezenisko saiti (skat.2. att.). Darba uzdevumu izpildes kontrole paātrinās procesus un sniegs atbalstu nozares vadībai savu funkciju nodrošināšanai un nodrošinās mūsdienīgu dokumentu vadības procesu.

Ņemot vērā, ka Labklājības ministrijai ieviešot vienoto lietvedības sistēmu visām nozares iestādēm, tad ir jāveic detalizēta priekšizpēte un jāsaskaņo iestāžu prasības. Atbilstoši izpētes rezultātiem, tiks pieņemts koleģiāls lēmums nozares IT padomē par risinājuma izvēli un iepirkuma procedūras formu. Ja projekta ietvaros tiks izstrādāta programmatūra, tā būs pieejama visām valsts pārvaldes iestādēm ar tiesībām to brīvi kopēt, izmantot, mainīt un uzlabot valsts pārvaldes iestāžu vajadzībām. Izstrādātais nodos finansējuma saņēmējam projekta ietvaros izstrādātās vai pielāgotās programmatūras dokumentētu pirmkodu un autora mantiskās tiesības vai licencē šo programmatūru finansējuma saņēmējam, izmantojot kādu no atvērtā pirmkoda licencēm. Savukārt ja tiks izvēlēts standarta dokumentu vadības sistēmas risinājums, tas tiks ieviests atbilstoši katras iestādes vajadzībām bez standarta programmatūras izmaiņām noteikto autortiesību ietvaros.

Attēls 1. DVS kā vienotas informācijas telpas pamatelements (Avots: T.Leikums, LLU, 2015)

Vienota nozares dokumentu un darba uzdevumu vadības informācijas sistēma

Attēls 2. DVS starpiestāžu dokumentu un darba uzdevumu aprītes arhitektūras modelis

3.1.7. Publiskie pakalpojumi

3.1.7.1. EP “Iesniegums Darba inspekcijai”

Šis e-pakalpojums (turpmāk – EP) ir viens no VDI pamatdarbībai nozīmīgākajiem, jo tas atļauj jebkurai iedzīvotājam iesniegt sūdzību par pārkāpumiem VDI kompetencē, norādot konkrētu uzņēmumu, pārkāpumus, pievienojot nepieciešamos dokumentus un aprakstot situāciju. Tā kā katru gadu šī EP lietotāju apjoms aug, to ir nepieciešams savienot ar jauno VDI IS, vai DVS, kā arī pārskatīt un uzlabot lietotāju pieredzi ar šādām darbībām:

- jāpārskata e-pakalpojumā nepieciešamā funkcionalitāte – pēc iesniegumu analīzes konstatēts, ka tiek iesniegti ļoti maz iesniegumi juridisku personu vārdā, un mazs skaits priekšlikumu un konsultāciju iesniegumu, līdz ar ko šādas sadaļas no iesnieguma formas iespējams nepieciešams likvidēt;
- pētot iesniegumus kas ir saņemti citos kanālos redzams, ka ne vienmēr sūtītājs ir spējīgs norādīt uzņēmuma konkrēto reģistrācijas numuru, arī gadījumos ja iesniedzējs ir uzņēmuma darbinieks (it īpaši lielu uzņēmumu ķēžu un franšīzu gadījumos). Bieži vien tiek norādīta uzņēmuma faktiskās darbības adrese. Attiecīgi EP nepieciešams papildināt ar iespēju iesniedzējam norādīt brīvā veidā adresi, vai nu ievadot to ar klasifikatora palīdzību, vai norādot punktu kartē;
- jāizpēta iespēja palielināt pievienojamo dokumentu apjomus – pašreizējais pielikumu limits kas ir 4 MB ir daudz par mazu ņemot vērā VDI saņemtos iesniegumus, kuros iedzīvotāji mēdz kā pielikumus pievienot skanētus banku kontu izrakstus, darba līgumus un citus dokumentus, taču šī limita pacelšana ir atkarīga no VRAA noteiktajiem limitiem Latvija.lv portālā;
- jāuzlabo atbilžu nosūtīšanas funkcionalitāte – jāparedz iespēju ne tikai nosūtīt atbildi uz lietotāja e-pastu, klienta darba vidi Latvija.lv, bet arī uz e-adresi, ja lietotājam tāda ir izveidota.

3.1.7.2. EP “Darba devēja paziņojums par novērstiem pārkāpumiem”

Šis EP ir ērts veids DD kā paziņot par to, ka viņš ir veicis VDI izdotajā rīkojumā uzdoto darba tiesību un darba drošības prasību trūkumu novēršanu. Šajā EP ir jāatvieglo lietotāja darbs nodrošinot to, ka tiklīdz ir pārstāvēts uzņēmums, parādās saraksts ar visiem aktīvajiem izdotajiem administratīvajiem aktiem un tajos esošajiem pārkāpumiem.

3.1.7.3. EP “Paziņojums par nelaimes gadījumu darbā”

EP ir paredzēts lai jebkura nelaimes gadījuma (turpmāk – NG) iesaistītā puse varētu par to operatīvi paziņot VDI ar elektronisko rīku palīdzību. Paziņojumu var iesūtīt NG liecinieks, persona kura zina informāciju par NG, cietušais, vai darba devējs. EP nepieciešams papildināt

ar iespēju iesniedzējam norādīt NG notikuma vietu, vai nu ievadot to ar klasifikatora palīdzību kā adresi vai norādot punktu kartē.

3.1.7.4. VDI e-pakalpojumu uzlabojumu kopsavilkums

Viens no Projekta plānotajiem rezultātīvajiem rādītājiem ir trīs VDI elektronisko pakalpojumu lietošanas īpatsvars attiecībā pret kopējo pieteikumu skaitu. Šis iznākuma rādītājs – nopublicēti trīs uzlaboti elektroniski pakalpojumi publisko pakalpojumu portālā Latvija.lv – ir svarīgs, lai varētu veiksmīgi pabeigt Projektu un sniegt iespēju sabiedrībai šo pakalpojumu saņemt tiešsaistē.

Elektronisko pakalpojumu būtība būs mazināt administratīvo slogu VDI, uzņēmējiem, sadarbības iestādēm un iedzīvotājiem – potenciālajiem nodarbinātajiem un iedzīvotājiem kuri VDI vērsīsies ar sūdzībām par darba devēju pārkāpumiem VDI kompetencē, uzņēmēji kuri VDI vēlas paziņot par novērstiem darba tiesību un darba aizsardzības pārkāpumiem. Visām iepriekšminētajām mērķauditorijām būs iespējams iesniegt sev attiecināmos e-pakalpojumus, tādējādi nodrošinot ātrāku informācijas plūsmu no tām uz VDI. Šie pakalpojumi ietekmē citus būtiskus pakalpojumus valstī, kas saistīti ar mērķa grupām - sūdzību iesniedzējiem, lai nodrošinātu ātrāku VDI rīcību un kontroli pārkāpumu gadījumā, darba devējiem ātrāku un ērtāku veidu kā paziņot par to ka ir novērsti pārkāpumi, savukārt nelaimes gadījuma paziņošana ļautu cietušajam ātrāk iegūt lēmumu par nelaimes gadījuma apstākļiem, kā arī (ja tas ir piemērojams) saņemt viņam attiecināmās kompensācijas no valsts par ārstniecības izmaksām.

Izvērtējot VDI veiktos apsekojumus, ir redzams, ka lielākais VDI kontroles uzsvars ir uz šādu nozaru uzņēmumiem:

- būvniecība;
- apstrādes rūpniecība;
- lauksaimniecība;
- tirdzniecība;
- transports un ar to saistītie pakalpojumi;
- izmitināšana un ēdināšana.

Ņemot vērā vispārējās tendences un novērotās iezīmes, šo nozaru uzņēmumu digitalizācijas pakāpe lielākajā daļā gadījumu ir zema, tādēļ nav pamatota iemesla ticēt ka šo nozaru uzņēmēji un nodarbinātie būs aktīvi e-pakalpojumu lietotāji, līdz ar ko Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas vispārējās nostādnes par to kādiem jābūt sasniedzamajiem e-pakalpojumu lietošanas rādītājiem netiks sasniegtas arī četrus gadus pēc Projekta ieviešanas.

Izvērtējot tehnisko aspektu, visi pašreizējie VDI e-pakalpojumi ir sasaistīti ar pašreizējo VDI IIS – to izpildes laikā EP lietotāja ievadītos datus validē pret datiem ko EP pieprasa VDI IIS, kurš savukārt (ja dati ir novecojuši) pieprasa datus no citiem valsts reģistriem. Papildus tam, VDI EP izmanto novecojušas Valsts reģionālās attīstības aģentūras e-pakalpojumu ietvara versijas.

Ņemot vērā iepriekšminēto, nepieciešams veikt vairākus tehniskus darbus visiem uzlabojamajiem EP, lai nodrošinātu to stabilu darbību arī vairākus gadus pēc uzlabojumu veikšanas:

- EP ir jāmigrē vai pilnībā jāizstrādā no jauna uz jaunākās izstrādes brīdī pieejamās VRAA EP ietvara versijas;
- jāveic vispārēja EP dizaina un stila modernizācija, tā lai EP būtu vēl ērtāki lietotājiem, kā arī optimizēti lietošanai no viedierīcēm;

- jāveic datu apmaiņas servisu, kas padod EP funkcionalitātei kritiski nepieciešamos datus, darbības analītika, un attiecīgi jāveic šo servisu labojumi vai pilnīga pārveidošana;
- jaunajā VDI IS jānodrošina nepieciešamie citu valsts IS datu apmaiņas servisi EP darbībai;
- jāveic pašreizējās juridiskās personas pārstāvniecības modeļa analizēšana un jāmeklē alternatīvi. Šobrīd VDI EP juridiskās personas var pārstāvēt tikai balstoties pēc Uzņēmumu reģistra datiem valdes locekļi kuriem ir vienpersoniskas paraksta tiesības uzņēmumā. Izvērtējot faktisko situāciju, būtu nepieciešams atrast ērtāku veidu kā citiem uzņēmuma pilnvarotiem darbiniekiem būtu iespēja aizpildīt EP.

Realizējot VDI EP transformāciju papildus tiks papildus ņemtas vērā šādas prasības:

- e-pakalpojuma piekļūstamības prasības, saskaņā ar Eiropas un Latvijas normatīviem (vismaz WCAG 2.0. AA līmenī);
- lietotājoorientētas pieejas un iteratīvas izstrādes nodrošināšana visā EP uzlabošanas dzīves ciklā (projektēšana, izstrāde, testēšana), saskaņā ar Latvijas nacionālā standarta LVS EN ISO 9241-210:2016 "Cilvēka un sistēmas mijiedarbības ergonomika" 210. daļu "Cilvēkorientēta interaktīvo sistēmu projektēšana";
- EP izpildes rādītāju mērīšanu, uzskaiti un analīzi, datus par to publicējot pakalpojumu sniegšanas un pārvaldības platformā Latvija.lv;
- tiks nodrošināts līdzsvars starp iedzīvotāju vēlmēm saņemt pakalpojumu savā dzimtajā valodā (vai populārā svešvalodā) un daudzvalodības risinājumu ieviešanas tehniskajām iespējām un ekonomisko lietderību;
- projektējot, uzlabojot un ieviešot elektroniskos pakalpojumus tiks nodrošināta Ministru kabineta noteikumu, par pakalpojumu elektronizācijas minimālajām prasībām, prasību izpilde: MK 2017. gada 4. jūlija noteikumi Nr. 402 "Valsts pārvaldes e-pakalpojumu noteikumi";
- lietojamības īpatsvars tiešsaistē tiks panākts ar tiešo informēšanu mērķa auditorijai, ka e-pakalpojums ietaupa laiku un mazina administratīvo slogu.

3.1.8. IKT koplietošanas pakalpojumi

3.1.8.1. Statistisko datu ticamības un pieejamības nodrošināšana

Tiks pārbaudīta datu saderība no dažādām LM informācijas sistēmām, kas uzlabos datu kvalitāti un pietiekamību. Atbilstoši datu ticamības un pietiekamības analīzei tiks izlabotas konstatētās kļūdas un nepilnības Labklājības nozares informācijas sistēmās, lai varētu veikt to atkārtotu ielādi sistēmā LabIS.

3.1.8.2. Mākoņskaitļošanas infrastruktūras darbības nodrošināšana

Tiks iegādā infrastruktūra, kura nodrošinās centralizētu LM resora mākoņskaitļošanu, tādā veidā nodrošinot efektīvāku un ātrāku reaģēšanu uz resursu pieprasījumiem, padarot nozares IS darbību kvalitatīvāku.

3.1.8.3. Centralizēta lietotāju darbstaciju pārvaldība

Tiks ieviesta centralizēta lietotāju darbstaciju pārvaldība, kas atvieglos atjauninājumu veikšanu un problēmu risināšanu.

3.1.8.4. Vienota e-pasta sistēmas pārvaldība

Tiks ieviesta vienota e-pasta sistēma LM resora iestādēm, kas nodrošinās ērtāku e-pastu administrāciju un ātrāku problēmu labošanu.

3.1.8.5. Centralizētas monitoringa sistēmas darbības nodrošināšana

Tiks ieviests vienots monitoringa rīks visām LM resora informācijas sistēmām, kas nodrošinās labāku veiktspējas problēmu identificēšanu un labošanu.

3.1.8.6. *Active Directory* uzturēšana visās LM resora iestādēs

Visās LM resora iestādēs tiks ieviesta aktīvā direktorija, kas uzlabos darbinieku lietotāju kontu centralizētu pārvaldību un operatīvāku problēmu risināšanu, saistītu ar lietotāju kontiem.

3.1.8.7. IKT pakalpojumu kvalitātes pārvaldība

Tiks izveidotas instrukcijas vai noteikumi, procesu apraksti un citi dokumenti šādās jomās: IKT incidentu pārvaldība, IKT problēmu pārvaldība; IKT resursu pārvaldība; Servisa pieteikumu pārvaldība; Konfigurācijas datu bāzes pārvaldība, IKT pakalpojuma kvalitātes pārvaldība. Uz tā pamata tiks saskaņots VSAA sniegto IKT pakalpojumu katalogs. Pakalpojuma ietvaros tiks nodrošināta dokumentācijas aktualizēšana un pielietošana, atbilstoši dokumenta izstrādes mērķim.

3.1.8.8. Centralizēta IKT infrastruktūras drošības tehniskā uzraudzība

Tiks ieviests drošības pārvaldības IT risinājums, veikta drošības pārvaldnieku/ekspertu analītiķu apmācība, novienādota iestāžu drošības pārvaldības dokumentācija. Pakalpojuma ietvaros tiks nodrošināta tehniskā risinājuma un cilvēkresursu kompetenču uzturēšana. IS drošības ekspertu grupa monitorēs IS un infrastruktūras drošības rādītājus, programmatūras lietotāju logfailus, tīkla noslodzes un citus datus, lai proaktīvi novērstu riskus un potenciālos draudus nozares IKT.

3.1.8.9. Vienotas dokumentu un darba uzdevumu vadības sistēmas uzturēšana

Tiks iegādāta, ieviesta un uzturēta vienota DVS, pielāgojot katras iestādes vajadzībām, ar kopēju dokumentu un uzdevumu vadības vidi.

3.2. Dati

Šajā projektā ir paredzēts veikt Labklājības nozares IS analīzi, lai pārbaudītu datu ticamību un pietiekamību. Atbilstoši datu ticamības un pietiekamības analīzei tiks izlabotas konstatētās kļūdas un nepilnības Labklājības nozares informācijas sistēmās, lai varētu veikt to atkārtotu ielādi sistēmā LabIS. Tiks pārbaudīta datu saderība no dažādām LM informācijas sistēmām, kas nepieciešamas labklājības politikas nodrošināšanai, attiecīgi valsts bezdarba politikas mazināšanā, sociālās apdrošināšanas un valsts sociālo pabalstu jomā, vienotas politikas personām ar invaliditāti izstrādes jomā, ar dzimumu vienlīdzību saistīto jautājumu jomā, LabIS organizēšanas un vadīšanas jomā, darba tirgus norišu prognozēšanas, kā arī statistikas datu un pārbažu rezultātu apkopošanā.

Nesaistīti ar šo projektu informācijas sistēmā LabIS ir paredzēts veikt uzlabojumus ERAF finansēta projekta „Deinstitucionalizācijas procesu atbalsta sistēma (1.kārta)” ietvaros, kas būs vērsts uz pašas informācijas sistēmas LabIS funkcionalitātes un saskarņu attīstību datu publicēšanai, kā arī atvērto datu sniegšanu pašvaldībām.

VDI nodrošinās vismaz divas atkalizmantojamas datu kopas:

- 1) negadījumu skaits darba vietā;
- 2) pirmreizēji apstiprināto arodslimnieku skaits.

Dati būs sagatavoti atvērtā formātā un mašīnlasāmā veidā kopā ar to metadatiem, publicējot tos Latvijas atvērto datu portālā.

3.3. Programmatūra

3.3.1. Active Directory ieviešana visās resora iestādēs

Šobrīd iestādes NVA, VDI, VSAA, SIVA jau izmanto vienotu *Active Directory* risinājumu. Atsevišķām iestādēm ir pieejamas nepieciešamās licences, bet netiek izmantots centralizēts risinājums lietotāju pārvaldībai, citām, savukārt, nav ne licences, ne risinājuma. Līdz ar tīklu sakārtošanu un Interneta pieslēgumu nodrošināšanu visās LM resora iestādēs ir izveidoti tehnoloģiskie priekšnoteikumi, lai varētu izmantot vienotu *Active Directory* risinājumu. Projekta ietvaros tiks veikta analīze LM resora ietvaros, lai identificētu datoru skaitu, kurus nepieciešams pieslēgt vienotai pārvaldībai, un tiks identificēts, vai ir pietiekams licenču skaits. Tālāk aktivitātes ietvaros tiks izveidots infrastruktūras realizācijas plāns, balstoties uz kuru tiks ieviesta *Active Directory*, lai nodrošinātu pietiekamu funkcionalitāti visiem lietotājiem (t.sk. lietotājiem reģionos) un tiks veikta integrācija ar esošām informācijas sistēmām (konkrētu sistēmu izvērtējums tiks veikts izstrādājot iepirkuma tehniskās specifikācijas).

3.3.2. Centralizēts IKT infrastruktūras monitoringa risinājums

Šobrīd pastāv būtiskas problēmas identificēt sistēmas darbības vai tīkla traucējumu iemeslus. Lai arī VSAA ir pieejami monitoringa rīki, tie ir fragmentēti un netiek izmantoti pilnvērtīgi, kā rezultātā problēmu identificēšanai un atrisināšanai tiek patērēts daudz vairāk laika nekā tas būtu nepieciešams. Lai nodrošinātu labāku atbalstu Labklājības ministrijas un tās padotības iestāžu darbiniekiem, IKT jomas uzlabošanai būtu nepieciešams ieviest centralizētu IKT infrastruktūras monitoringa risinājumu un izstrādāt procesu sistēmu veiktspējas un tīkla darbības uzraudzībai.

Tiks uzstādīta monitoringa sistēma, kurai būtu pieslēgti monitoringa aģenti uz pārraugāmajiem tīkla, infrastruktūras un citiem elementiem, t.sk. lietotņu serveriem, datu bāžu serveriem, slodzes dalītājiem. Šis risinājums dos iespēju uzraudzīt visu IKT infrastruktūru centralizēti tādā veidā savlaicīgi uzzinot par problēmām, kā arī saglabājot vēsturisko informāciju par sistēmu darbību un veiktspēju. Aktivitātes ietvaros tiks nokonfigurēti pārraugāmie vienumi katram pārraugāmajam elementam un nokonfigurētas lietotāju lomas un grupas sistēmas izmantošanai.

Piekļuve monitoringa sistēmai tiks paredzēta iestāžu IT vadītājiem un administratoriem, kā arī pēc nepieciešamības, iestāžu vadītājiem. Piekļuve iestāžu IT darbiniekiem tiks nodrošināta SLA pārbaudei.

Šobrīd ir paredzēts, ka pilnvērtīgai monitoringa darbībai un maksimālas efektivitātes iegūšanai būs nepieciešamas papildus 2 amata vietas, kas ar sistēmu uzraudzību darbosies ikdienā.

3.3.3. Vienotas e-pasta sistēmas ieviešana

Šobrīd LM resora iestādēs tiek izmantoti vismaz 5 dažādi risinājumi, lai nodrošinātu darbiniekus ar e-pastu. Šāda situācija nozīmē, ka ir nepieciešamas zināšanas par katru no risinājumiem, kā arī laiks, kas tiek veltīts katra atsevišķa risinājuma administrēšanai, ir būtisks. Papildus jāatzīmē, ka arī funkcionalitāte, kas ir pieejama katrai LM resora iestādei e-

pasta sakarā, ir ļoti atšķirīga - sākot ar tikai e-pastu un beidzot ar koplietošanas kalendāriem, resursiem un citām sadarbības iespējām, kas var būtiski atvieglot un uzlabot ikdienas darbu. Vienota un centralizēta e-pasta risinājuma piegāde visiem LM resora lietotājiem ļaus ietaupīt laiku, kas tiek veltīts risinājuma administrēšanai, kā arī sniegs jaunas iespējas darbinieku sadarbībai un kopēja darba organizēšanai. Projekta ietvaros ir paredzēts iegādāties un ieviest e-pasta risinājumu visām LM resora iestādēm, kā arī veikt datu migrāciju no esošajiem e-pasta risinājumiem, kur tas ir nepieciešams. Iestādēm, kurām e-pasta migrāciju nepieļauj juridiski aspekti, piemēram, realizēta ERAF projekta uzturēšanas ierobežojums, migrācija tiks veikta pēc uzturēšanas perioda beigām.

Viena no iespējām ir paplašināt esošo Microsoft Exchange risinājumu, kuru šobrīd izmanto VSAA, VDEĀVK, VBTAI un NVA, jo risinājums jau ir izveidots un būtu nepieciešams tikai papildināt infrastruktūru atbilstoši lietotāju skaita pieaugumam, pie tam daļai no iestādēm jau ir pieejamas licences Microsoft Exchange izmantošanai.

3.3.4. Centralizēta lietotāju darbstaciju pārvaldība

Lai atvieglotu lietotāju darbstaciju pārvaldību (atjauninājumu veikšanu), nepieciešams ieviest centralizētu lietotāju darbstaciju pārvaldības programmatūru visās LM resora iestādēs. VSAA priekš pašu vajadzībām jau izmanto šādu risinājumu, savukārt citās iestādēs atjauninājumu veikšana tiek veikta manuāli, vai arī ierobežotam programmatūras apjomam (standarta operētājsistēmas atjauninājumi).

Centralizētas lietotāju darbstaciju pārvaldības sistēmas ieviešana atvieglos darbu sistēmas administratoriem un ļaus būtiski uzlabot datoru apkalpošanas efektivitāti, kā arī efektīvāk pārvaldīt drošības situāciju nepieļaujot novecojušas programmatūras izmantošanu. Šīs projekta aktivitātes rezultātā būs iespējams daļu no laika, kas tiek šobrīd tērēta darbstaciju administrēšanai, koncentrēt informācijas sistēmu atbalstam, kas savukārt ļaus kvalitatīvāk uzturēt un attīstīt pamata informācijas sistēmas, kuras atbalsta pamata pakalpojumus un kuru uzlabojumus jūtīs arī iestāžu klienti un sabiedrība kopumā.

3.3.5. Sociālās integrācijas valsts aģentūras Sociālās rehabilitācijas informācijas sistēmas (SRIS) izmaiņas

Intervijā ar SIVA biznesa pārstāvjiem tika konstatēta nepieciešamība ieviest sociālās rehabilitācijas sistēmas SRIS uzlabojumus.

Lai optimizētu darbaspēka resursus, ekonomētu laiku, vienlaicīgi paaugstinātu darba produktivitāti, kā arī mazinātu kļūdu iespējamību dokumentos, jāuzlabo sociālās rehabilitācijas informācijas sistēma (SRIS). Piemēram: ieviešot uzlabojumus, tiks automatizēti vairāki manuālie procesi, nodrošinot SRIS sasaisti ar PMLP Iedzīvotāju reģistru, personas dati automātiski tiks importēti SRIS un personas informācija vienmēr būs aktualizēta.

Šīs aktivitātes ietvaros tiks izstrādāti SRIS uzlabojumi:

- Rindas e-izziņas izveide, kas ļaus pakalpojuma pieprasītājam redzēt savu kārtas numuru rindā uz pakalpojumu saņemšanu;
- SRIS pieslēguma izveidošana oficiālajai e-adresei;
- Datu apmaiņas risinājums ar PMLP Iedzīvotāju reģistru.

Ieguvumi: par 80-90% samazināsies kļūdu daudzums, datu ievade SRIS kļūs 3-4 reizes ātrāka, kas samazinātu dokumenta sagatavošanas laiku par aptuveni par divām reizēm, optimizējas darbaspēka resursi.

Ieviešot sociālās rehabilitācijas informācijas sistēmas (SRIS) rindas e-izziņas, pakalpojuma pieprasītājs Sociālās integrācijas valsts aģentūras mājas lapā varēs redzēt savu kārtas numuru rindā pēc pakalpojuma un dokumentu statusu sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanai.

3.3.6 Centralizēts nozares IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības risinājuma ieviešana

Pamatojoties uz 2015. gada 28. jūlija MK noteikumu Nr. 442 “Kārtība, kādā tiek nodrošināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju sistēmu atbilstība minimālajām drošības prasībām” tiks ieviesta centralizēta nozares IKT infrastruktūras drošības notikumu savākšanas un pārvaldības platforma.

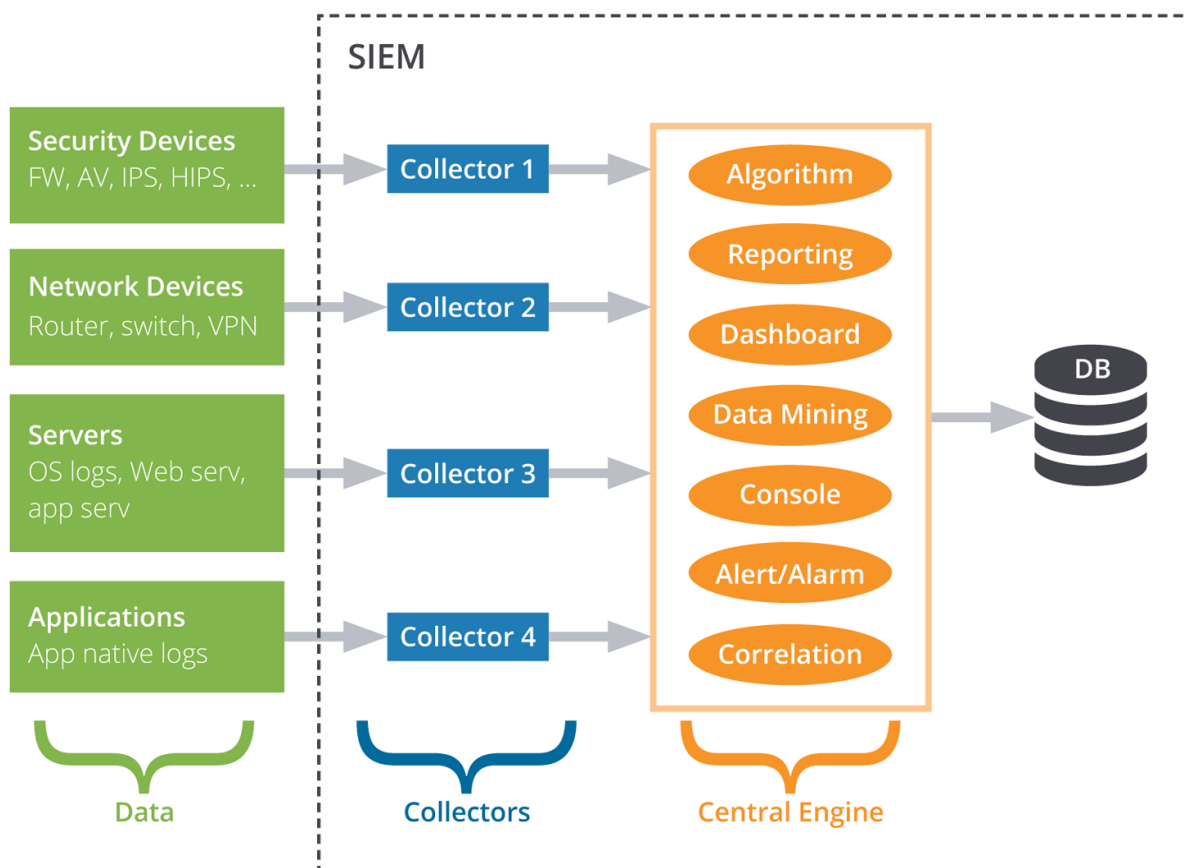
Izmantotais tehniskais risinājums nodrošinās:

- vienotu auditācijas pierakstu datu savākšanu, uzkrāšanu un analīzi/izmeklēšanu
- notikumu korelāciju;
- reālā laika trauksmes;
- lietotāju aktivitātes un piekļuves auditāciju un uzraudzību;
- atbilstību mūsdienu drošības standartiem;
- aplikāciju, sistēmu un iekārtu auditāciju un uzraudzību;
- informācijas vizualizāciju, atskaites.

Attēls 4. Drošības notikumu savākšanas un pārvaldības platformas (Security incident and event management system (SIEM)) funkcionalitāte

Drošības notikumu savākšanas un pārvaldības platforma tiek pieslēgta nozares IKT infrastruktūrai kā integrēta papildus pakalpojumu nodrošinoša sistēma (datu ievākšana, auditācijas pieraksti, monitoringa dati, analīze). Informācijas drošības un notikumu pārvaldības (SIEM) jomā programmatūras produkti un pakalpojumi apvieno informācijas drošības un notikumu pārvaldību. Sistēma nodrošinās drošības notikumu reālā laika analīzi un ļaus paredzēt incidentu iespējamību. Konsole nodrošina vienotu informācijas un notikumu vizualizāciju nozares IKT drošības pārvaldības centrā (skat.5. att.).

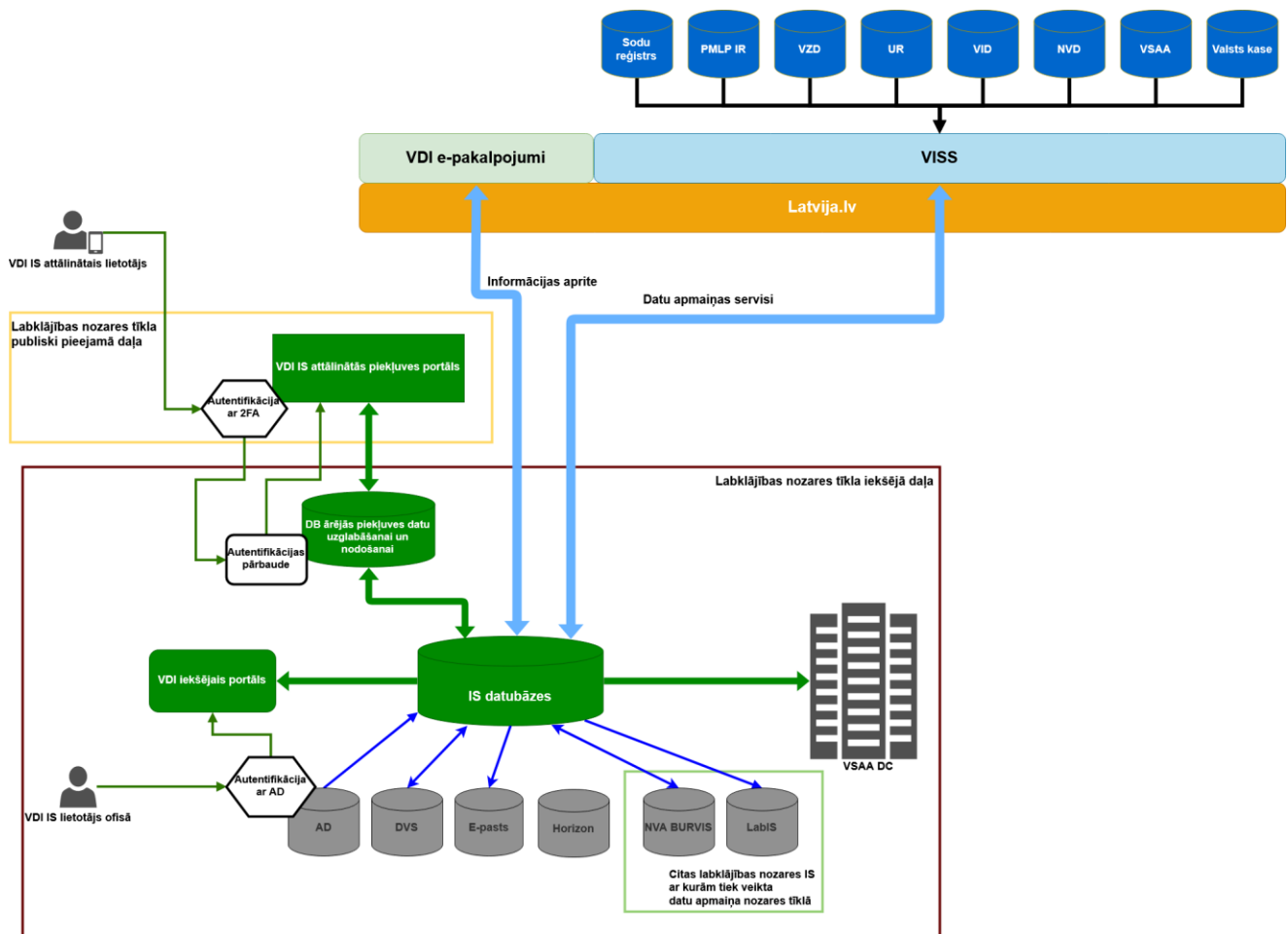
Attēls 5. Drošības notikumu savākšanas un pārvaldības platformas (SIEM) arhitektūras modelis

3.3.7. Jaunas VDI IS izstrāde un esošo e-pakalpojumu uzlabojumi

Jaunas VDI IS izstrāde nodrošinās kvalitatīvus datus, ļaus novērst darba dublēšanos un ietaupītu VDI inspektoru darba laiku. Ņemot vērā VDI darba specifiku, pieeja daļai no VDI IS attālināti ļautu VDI darbiniekiem savlaicīgi konstatēt pārkāpumus un ievadīt datus sistēmā apsekojuma laikā kā arī izdot atsevišķus dokumentus apsekojuma brīdī, ja tas ir nepieciešams.

IKTC projekta darbībā, kas paredz pārveidot VDI IS pilnībā un radīt attālinātas pieejas risinājumu, tiks nodrošinātas iespējas inspektoriem ne tikai autorizēties daļā no VDI sistēmas attālināti, darboties tajā attālināti ievadot pārbaudes pamatinformāciju, bet arī piekļūt aktuāliem datiem, veikt datu validāciju, piemēram, izsaukt informāciju par nodarbināto no Pilsoņu un migrācijas lietu pārvaldes informācijas sistēmām, Valsts ieņēmumu dienesta, Latvijas Uzņēmumu reģistra u.c. avotiem. Šis mērķis tiks sasniegts, inspektoram strādājot ar interneta pārlūka risinājumu, kurā varēs pieslēgties daļai no IS attālināti ar divu faktoru autentifikāciju. Papildu tiks uzlabots IS darbības ātrums, ieviesta ērtāka lietotāja darba vide, veikta integrācija ar vienoto LM aktīvo direktoriju lietotāju autentifikācijai iekšēji (biroja darba vietā) nozares tīklā. Tiek plānots, ka tiks radīta jauna IS, kas būs saderīga ar pārējiem uzstādītajiem mērķiem šajā IKTC projektā, tai skaitā, būs saderīga ar vienotu e-pastu sistēmu un lietvedību (DVS), ko lieto visas LM padotības iestādes. Esošās VDI informācijas sistēmas platformu būtu sarežģīti pielāgot jaunajiem risinājumiem, kas ir plānoti IKTC projektā, ņemot vērā, ka VDI e-pastu, lietvedības un biznesa platformas atrodas uz vienas tehnoloģiskas platformas un darba plūsmas starp visiem moduļiem ir integrētas viena ar otru dažādos līmeņos.

Darbības ietvars paredz arī četru esošo e-pakalpojumu pārveidi, atbilstoši VDI biznesa procesu izmaiņām un portāla Latvija.lv vadlīnijām. Kopējās arhitektūras modelis attēlots 6. attēlā.

Attēls 6. VDI informācijas sistēmas un e-pakalpojumu arhitektūras modelis

Izmantotie būtiskie arhitektūras elementi:

- Publisko pakalpojumu uzskaitē (statusa sniegšana)
- Vienotās pieteikšanās (autentifikācijas) pakalpojums
- Iesniegums valsts un pašvaldības iestādei (Iesniegums VDI)
- Dokumentu integrācijas vides (DIV) izmantošana
- Integrācija ar klienta darba vietu (KDV)
- Datu izplatīšanas tīkls (DIT)
- Koplietošanas pakalpes VISS
- Valsts informācijas sistēmu, resursu un sadarbības reģistrs

3.3.8. Vienotas dokumentu un uzdevumu vadības sistēmas ieviešana

Šīs darbības ietvaros nepieciešams izstrādāt un ieviest

- vienotu dokumentu un uzdevumu pārvaldības informācijas sistēmu visās nozares institūcijās, izmantojot standarta programmatūras risinājumus un nedublējot procesus, kurus ir paredzēts centralizēt valsts līmenī;
- “e-lietas” risinājumu, kas nodrošinātu dokumentu apriti starp nozares institūcijām, vienlaikus nodrošinot pilnas dokumentu vēstures pieejamību par iesniedzēju nozares

ietvaros, kā arī iespēju ātri un efektīvi novirzīt nekorektam saņēmējam adresētus dokumentus, kā arī nodrošināt ātru un efektīvu lēmumu pieņemšanu pārsūdzību gadījumos;

- izveidoto dokumentu un uzdevumu vadības sistēmas sasaisti ar Valsts pārvaldes pakalpojumu portālā latvija.lv esošo pakalpojumu “Iesniegums valsts un pašvaldības iestādei” un e-adreses funkcionalitātei, nodrošinot dokumentu vadības sistēmas integrāciju ar e-adreses risinājumu.

Izmantotais tehniskais risinājums: Nozarē ir paredzēts izvēlēties un turpmāk lietot vienotu dokumentu vadības informācijas sistēmu, kas nodrošina modernas saskarnes iespējas - web bāzēta saskarne un saskarne, kas ir darbināma arī mobilajās ierīcēs. Ir paredzēts, ka šāda vienota dokumentu vadības sistēma tiks integrēta ar tādiem esošiem e-pakalpojumiem kā “Iesniegums valsts un pašvaldības iestādei” un izmantojot Dokumentu izplatīšanas vidi. Šī sistēma paredz iespēju unificēt lietvedības procesus un nodrošināt dokumentu korespondentiem iespēju caurspīdīgi atsekot procesa izpildes statusu.

Ieviešamo sistēmu ir paredzēts integrēt ar nozares specifiskajām informācijas sistēmām. Ir paredzēts izstrādāt ar e-adresi integrētu dokumentu vadības sistēmu, kas nodrošina informācijas nosūtīšanu un saņemšanu uz oficiālo elektronisko adresi.

Nozares ietvaros izveidotā e-Lietas vadības sistēma tiek veidota ar funkcionalitāti, kas dod iespēju aizstāt esošās lietvedības sistēmas. Attiecīgi ir paredzēts, ka tiek izveidota vienota dokumentu aprites sistēma, kā arī tiek aizstātas esošo lietvedības sistēmu integrācijas ar jaunām integrācijām, izmantojot nozares savietotāju.

3.4. Infrastruktūra

3.4.1. “Mākoņskaitļošanas” infrastruktūra

Būtisks priekšnoteikums efektīvai IKT infrastruktūras darbībai LM resora ietvaros ir centralizēti efektīvi pārvaldīta un izmantota IKT tehniskā infrastruktūra, kas nozīmē ieviestus modernus virtualizācijas risinājumus ar automatizācijas un pašapkalpošanās funkcionalitāti, pietiekamu vietu datu uzglabāšanai un efektīvus mūsdienīgus risinājumus datu drošības aizsardzības nodrošināšanai. Tāpēc, analizējot LM resora iestāžu stratēģiskos mērķus, konstatēts, ka to sasniegšanai ir nepieciešams iegādāties infrastruktūru, kas nodrošinās centralizētu LM resora lietojumu “mākoņskaitļošanu”, kā arī nepieciešamās licences infrastruktūras un risinājumu izmantošanai. Paredzēts, ka šāda pieeja ļaus daudz efektīvāk un ātrāk reaģēt uz resursu pieprasījumiem izmaiņu gadījumā, kā arī efektīvāk izmantot esošās skaitļošanas jaudas ~~—pilnvērtīgi~~, izmantojot virtualizācijas atvērtās integrācijas un automatizācijas sniegtās iespējas. ~~Tāpat, plānotā Tiks nodrošināts, ka iegādājama~~ “mākoņskaitļošanas” risinājums platforma nodrošinās savietojamību un iespēju LM ir savietojams un ietver iespēju nākotnē iekļauties arī vienotajā valsts pārvaldes “mākoņskaitļošanas” infrastruktūrā un tam būs nodrošināta ar sekojošua funkcionalitāte:

- iespēja izvietot (rezervēt un atjaunot) datus apstrādi arī pie cita IKT koplietošanas pakalpojuma sniedzēja, ar automatizētu lietojumu darbības atjaunošanai atjaunojot darbību;
- spēja integrāciju, kas ļautu automatizēti pieprasīt un izmantot papildus skaitļošanas jaudas arī pie cita pie cita IKT koplietošanas pakalpojuma sniedzēja.

Projekta aktivitātes ietvaros paredzēts iegādāties sekojošas komponentes:

- Serverus;

- Disku masīvus;
- Licences koplietošanas risinājumiem;
- Rezerves kopēšanas risinājumu (licences, aparatūra).

Aktivitātes realizācijas ietvaros ir paredzēts arī virtualizēt vēl palikušos fiziskos serverus, kuriem pienācis ekspluatācijas cikla beigu posms. Ja savlaicīgi tiks izstrādāts LVRTC plānotais rezerves kopēšanas risinājums, tad tas tiks ņemt vērā veidojot Labklājības nozares informācijas sistēmu rezerves kopēšanas stratēģiju, lai veidotu integrētu risinājumu.

4. Projekta ieguldījums SAM rezultātu rādītājos un projekta sociālekonomiskā indikatīvā lietderība

4.1. Ieguldījums SAM rezultāta rādītāju sasniegšanā

Izmantojot Projekta aktivitāšu gaitā izveidotos risinājumus, kas veidos vienoto platformu, uz kuras bāzes VSAA sniegs savus IKT pakalpojumus labklājības nozares iestādēm un tos efektīvi izmantojot ir paredzēts, ka LM resorā kopumā tiks uzlaboti 11 darbības procesi, tai skaitā 4 pamatdarbības un 7 IKT pārvaldības procesi, kas ļaus iestādēm darboties efektīvāk, ko caur pakalpojumu uzlabošanas un pieejamību sajūtīs arī Latvijas iedzīvotāji un uzņēmēji, kuri ikdienā sadarbojas ar LM vai LM padotības iestādēm.

Detalizēts uzlabojamo procesu saraksts uzskaitīts sadaļā 3.1.

Tabula 11. Ieguldījums SAM rezultāta rādītāju sasniegšanā

Rādītājs	Mērvienība	Starpvērtība (2 gadi pēc projekta sākuma)	Sasniedzamā vērtība projekta beigās
Pilnveidoti nozares darbības procesi	skaits	4	11
Izveidota centralizēta informācijas platforma	skaits	0	1

4.2. Sociālekonomiskais indikatīvais lietderīgums

Šajā nodaļā apkopota informācija un uzskaitīti sociālekonomiskie ieguvumi, kurus plānots iegūt realizējot Labklājības ministrijas IKT centralizācijas projektu un tajā paredzētās aktivitātes. Tā kā projekta fokuss ir iekšējās darbības optimizācija, tad galvenā ieguvumu kategorija ir darbinieku laiks, kas tiks iegūts gan automatizējot ikdienā veicamās darbības, gan arī nodrošinot informācijas sistēmu pieejamību un samazinot dīkstāves. Aprēķinot sociālekonomiskos ieguvumus ņemti vērā sekojoši pieņēmumi:

- Centralizēta darbstaciju pārvaldība ļaus ietaupīt aptuveni 50% no laika, kas šobrīd tiek veltīta lietotāju darbstaciju infrastruktūras instalēšanai un uzturēšanai. Tādā veidā samazinot patērēto laiku no 8924 stundām uz 4462 stundām gada laikā. Būtisks priekšnosacījums šī rādītāja sasniegšanai ir standartizēta darbstaciju esamība iestādēs, kas šobrīd ir katras iestādes uzdevums;
- Sistēmu nepieejamības un lēndarbības rezultātā LM resora darbinieks mēnesī ir traucēts veikt savus primāros pienākumus 2 darba stundu apjomā;
- Uzlabojot sistēmu veiktspēju, LM resora darbinieks spēj apkalpot vairāk iedzīvotāju, tā samazinot iedzīvotāja rindā pavadīto laiku. Parasti klients rindā pavada vidēji 15 minūtes. Sistēmu nepieejamības un lēndarbības rezultātā, ja sistēma nav pieejama 2 darba stundas mēnesī, klientu rindā pavadītais laiks var pieaugt līdz 480 minūtēm jeb 8 stundām mēnesī pie 1 LM resora klientu apkalpojošā darbinieka;
- Izstrādājot jaunu VDI IS un pielāgojot to lietošanai no viedierīcēm, ir iespējams ietaupīt darbinieku darba laiku uz aktu noformēšanu, informācijas apkopošanu un ievadi, un ļaut darbiniekiem iegūt papildus datus apsekojuma laikā. VDI strādā 124

inspektori un dienā protokolu aizpildīšanai papīra formāta dēļ var tikt ietaupītas 15 minūtes. Ietaupītais darba apjoms ļaus atbrīvot resursus 300 papildus preventīvām informatīvām un konsultatīvām aktivitātēm gadā, pēc kurām pieprasījums turpina pieaugt, un kas, savukārt ļautu preventīvi samazināt potenciālo pārkāpumu skaitu.

- Ieviešot vienotu labklājības nozares iestāžu dokumentu vadības informācijas sistēmu (DVS) ļaus ietaupīt vidēji 2 minūtes uz viena dokumenta apstrādi. Tādā veidā samazinot patērēto laiku dokumentu apstrādei par 17 208 stundu gadā. Būtisks priekšnosacījums šī rādītāja sasniegšanai ir ļaujot tehnoloģijai uzraudzīt dokumentu plūsmu un darba uzdevumu izpildi, kā arī samazinot papīra dokumentu apriti un datu iesniegšanu papīra formātā, tāpat izmantojot valsts līmenī piedāvātās koplietošanas komponentes
- Ņemot vērā, ka projekta ietvaros ir paredzēts izstrādāt vienotu nozares IKT infrastruktūras drošības notikumu savākšanas un pārvaldības platformu un plānots, ka tehniskais risinājums ļaus būtiski samazināt iespējamās incidentu riskus valsts nozīmes informācijas sistēmu kritisko datu saglabāšanā. Risinājums kuru plānots iegādāties meklēs aizdomīgās un neparastās aktivitātes automatizēti, praktiskās drošības pārvaldnieki analizēs vai nav drošības problēmu kas minimizēs valsts nozīmes informācijas sistēmas kritisko datu pazūšanu.

Līdz ar to, papildus tabulā aprēķinātajiem ieguvumiem, jāmin, ka ja šāds risinājums netiktu ieviests, pastāvētu augstāks datu nozaudēšanas risks un, tam piepildoties, būtu nepieciešami lieli cilvēkresursi un laiks šo datu atjaunošanai. Jāatzīmē, ka vairākus datus tāpat būtu problemātiski atjaunot, pat ieguldot šādā atjaunošanas pasākumā būtiskus resursus. Indikatīvs aprēķins liecina, ka, lai atjaunotu tikai SAIS datu bāzē 25 gados uzkrāto informāciju, kas mērāma terabaitos, būtu nepieciešami vairāki simti cilvēka gadi, pieņemot, ka tie būtu 100 gadi, tad zaudējumu apmērs pārsniegtu 11,8 milj. *euro* un ņemot vērā, ka SAIS tiek glabāti dati, par ikkatra iedzīvotāja sociālajām iemaksām, tad šo datu nozaudēšana ietekmētu ikkatru iedzīvotāju un saimnieciskie zaudējumi būtu mērāmi miljardos *euro* un būtiski iedragātu valsts reputāciju. Sociālekonomisko ieguvumu aprēķinā šie zaudējumi nav iekļauti.

Tabula 12. Sociālekonomisko ieguvumu aprēķins

Ieguvums	Ekvivalents naudas izteiksmē (euro)	Aprēķins	Ieguvums naudas izteiksmē gadā (euro)
1. Iestāžu uzturēšanas izdevumu samazinājuma aprēķins	2 977 294		283 804.00
1.1 Darba laika ietaupījums IT darbiniekiem veicot darbstaciju pārvaldību*	343 574	Ietaupītais darba laiks (L) – 4462 h/gadā Vidējā alga stundā (A) – 7 EUR/h Projekta dzīves cikls (P) – 11 gadi $L \times A \times P = 4462 \times 7 \times 11 = \mathbf{312\ 340\ EUR}$	31 234.00
1.2. Darba laika ietaupījums LM resorā nodrošinot IS pieejamību klientu apkalpošanas nodrošināšanai**	813 120	Klientu apkalpotāju skaits NVA – 354 VSAA – 150 VDI – 62 VDEĀVK - 50 Klientu apkalpotāju skaits kopā (K) - 616	73 920.00

		Klientu apkalpotāju laika ietaupījums (KA) – 2 h/mēnesī Ietaupītais darba laiks (L) – $KA * K * 12 = 14\,784$ h/gadā Vidējā alga stundā (A) – 5 EUR/h Projekta dzīves cikls (P) – 11 gadi $L \times A \times P = 14\,784 \times 11 \times 5 = \mathbf{813\,120\,EUR}$	
1.3. VDI darbinieku laika ietaupījums uz aktu formēšanu/papildus datu iegūšana***	375 100	Vidējā alga stundā (A) – 5 EUR/h VDI inspektoru skaits (I) -124 VDI inspektora laika ietaupījums (F) – 0,25 h/dienā Darba dienu skaits gadā (D) - 220 Ietaupītais darba laiks (L) = $I \times F \times D = 124 \times 0.25 \times 220 = 6\,820$ h Projekta dzīves cikls (P) – 11 gadi $L \times A \times P = 6\,820 \times 5 \times 10 = \mathbf{375\,100\,EUR}$	34 100.00
1.4. Darba laika ietaupījums, ieviešot vienotu labklājības nozares iestāžu dokumentu vadības informācijas sistēmu (DVS) ****	1 445 500	Vidējā atlīdzība minūtē (A) – 0.14 EUR/min dokumentu skaits dienā (I) -2065 laika ietaupījums uz 1 dokumentu apstrādi (F) – 2 min Darba dienu skaits gadā (D) - 250 Ietaupītais darba laiks (L) = $A \times I \times F \times D = 0.14 \times 2065 \times 2 \times 250 = 144\,550$ euro Projekta dzīves cikls (P) – 10 gadi $L \times P = 144\,550 \times 10 = \mathbf{1\,445\,500\,EUR}$	144 550.00
2.Sociālekonomisko ieguvumu aprēķins	4 951 882		450 171.12
2.1. LM resora iestāžu klientu laika ietaupījums, pavadot mazāk laika rindās	4 371 333.12	Klientu rindā pavadītais laiks mēnesī, ja sistēma nestrādā mēnesī – 480 min jeb 8 h Klientu apkalpotāju skaits kopā (K) - 616 Klientu rindā pavadītais laiks gadā, ja sistēma nestrādā (R) = $616 \times 8 \times 12 = 59\,136$ h Vidējā iedzīvotāja alga stundā (A) – 6.72 EUR/h Projekta dzīves cikls (P) – 11 gadi $R \times A \times P = 59\,136 \times 6.70 \times 11 = \mathbf{4\,358\,323.20\,EUR}$	397 393.92
2.2. Neregistrētās nodarbinātības efektivitātes palielināšana (1)	231 000	Papildus rezultatīvas pārbaudes (N) – 30 / gadā Minimālā soda nauda par neregistrētu nodarbinātību (C)– 700 EUR Projekta dzīves cikls (P) – 11 gadi $N \times C \times P = 30 \times 700 \times 11 = \mathbf{231\,000\,EUR}$	21 000.00
2.3. Neregistrētās nodarbinātības efektivitātes palielināšana (2)	349 549	Pārbaužu rezultātā noslēgtie darba līgumi (N) – 10 gadījumi gadā Nodokļu ieguvums no minimālās algas (C) – 246.81 EUR Mēneši gadā (M) - 12	31 777.20

		Projekta dzīves cikls (P) – 11 gadi $N \times C \times M \times P = 10 \times 246.81 \times 12 \times 11 = 29\,617.20$	
KOPĀ	7 929 176		733 975.12

Ekonomiskajā analīzē izmantotie diskontētie sociālekonomiskie ieguvumi ir 3 230 154,66 euro, diskontētās finanšu izmaksas ir 3 895 888,82 euro, kurām veikta fiskālā korekcija 1 002 649,80 euro apmērā (korekcija atbilstoši metodikai PVN un VSAOI DD 24,09%) . Ņemot vērā fiskālās korekcijas, ekonomiskajā analīzē izmantotās diskontētās finanšu un sociālekonomisko ieguvumu izmaksas 2 893 239,02 euro. Projekta ieguvumu un izmaksu attiecība (B/C) ir 1,12, kas atbalsta iepriekšējo secinājumu, liecinot par projekta realizācijas pamatotību.

Lai arī no informācijas tabulā redzams, ka projekta rezultātā gadā kopumā tiks ietaupītas aptuveni 51 812 darba stundas (~25 pilnas slodzes darbinieki), tomēr jau šobrīd ir zināms, ka LM resorā dažādu iemeslu dēļ, tajā skaitā cilvēkresursu trūkuma dēļ, netiek pilnvērtīgi nodrošināta pilnvērtīga visu nepieciešamo procesu darbība. Projekta gaitā ir paredzēts gan definēt jaunus IKT pārvaldības procesus, gan arī mainīt esošos, kuru darbību būs nepieciešams nodrošināt ar atbilstoši kvalificētu personālu. Precīzi biznesa procesi, amata vietas un pienākumi tiks izstrādāti projektā veicamo aktivitāšu gaitā, tomēr jau šobrīd ir skaidrs, ka būs nepieciešami vismaz šāds personāls:

- 2 sistēmas administratori IKT infrastruktūras monitoringa darbības nodrošināšanai;
- 4 darbinieki IKT drošības tehniskās uzraudzības funkcijas nodrošināšanai LM resorā;
- 6 biznesa analītiķi un pilnvarotie lietotāji, kas nodrošināt biznesa prasību savākšanu un definēšanu sistēmas prasību specifikācijās;

Atsevišķi izdalāmi arī VDI uzlabojumu rezultātā atbrīvotie resursi, kurus varēs novirzīt papildus pārbaužu veikšanai, kā arī, samazinoties laikam, kas šobrīd tiek veltīts dokumentu meklēšanai un nosūtīšanai, darbinieki vairāk varēs pievērsties analītiskās/satura informācijas sagatavošanai, tādējādi kopumā palielinot valsts sniegto pakalpojumu kvalitāti.

5. Projekta laika plāns un izmaksas

5.1. Projekta darbību īstenošanas laika plāns

Tabula 13. Kopējais projekta īstenošanas laiks (ceturkšņos)

#	Darbības	2018				2019				2020				2021				2022		
		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.
1.	IT pārvaldības jomas apmācības									x	x	x	x							
2.	IKT pārvaldības vadlīniju izstrāde					x	x	x	x	x	x	x	x							
3.	VSAA sniegto IT pakalpojumu kataloga definēšana LM un tās padotībā esošajām iestādēm	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x							
4.	Active Directory ieviešana visās nozares iestādēs							x	x	x	x	x	x							
5.	Vienotas e-pasta sistēmas ieviešana visās iestādēs		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x								
6.	Centralizēts IKT monitoringa risinājuma ieviešana									x	x	x	x							
7.	Centralizēta lietotāju darbstaciju pārvaldība		x	x	x					x	x	x	x	x						
8.	Centralizēta “mākoņskaitļošanas” infrastruktūras risinājuma ieviešana	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x						

#	Darbības	2018				2019				2020				2021				2022			
9.	Datu ticamības un pietiekamības analīze	x	x	x	x	x	x	x													
10.	Datu ticamības un pietiekamības uzlabošana							x	x	x	x	x	x								
11.	Jaunas VDI informācijas sistēmas izstrāde un ieviešana									x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
12.	SIVA SRIS uzlabojumu izstrāde un ieviešana				x	x	x	x	x	x	x	x	x								
13.	Centralizēts IKT infrastruktūras drošības tehniskās uzraudzības risinājuma ieviešana									x	x	x	x	x	x	x	x				
14.	Vienota nozares dokumentu un uzdevumu vadības sistēmas (DVS) ieviešana visās nozares iestādēs									x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
15.	Projekta vadība	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
16.	Projekta īstenošanas pasākumi	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
17.	Informēšana par projektu	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x		

5.2. Projekta izmaksu sadalījums

Projektā plānoto izmaksu sadalījumu norāda pa gadiem un finansēšanas avotiem. Atsevišķi norāda projektā ietvaros attīstāmajiem IKT risinājumiem nepieciešamas uzturēšanas izmaksas gadā (pēc projekta īstenošanas).

Tabula 14. Kopējās projekta izmaksas

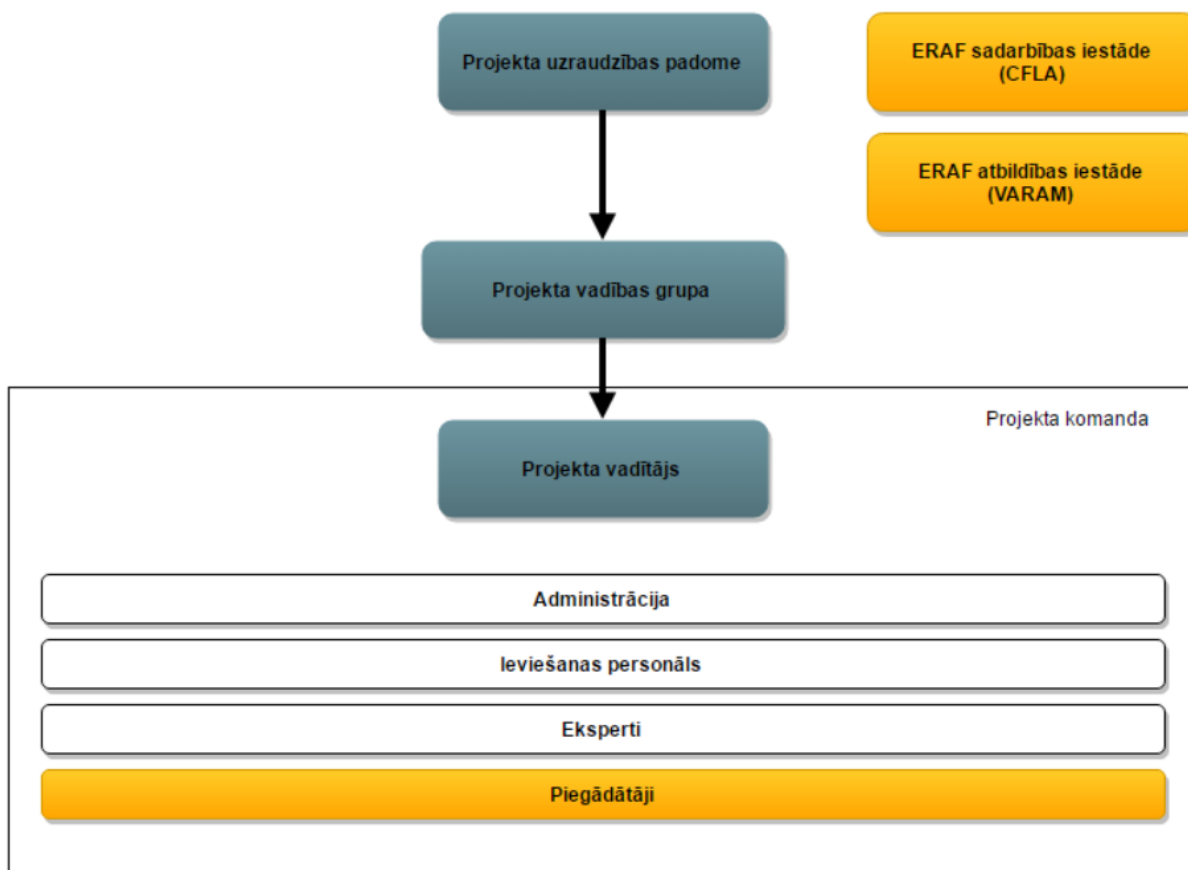
#	Finansējuma avots	2018	2019	2020	2021	2022	KOPĀ	%
1.	ERAF finansējums	63 351,87	140 933.13	1 730 427.08	874 973.28	250 314.64	3 060 000.00	85
2.	Valsts budžeta dotācija	11 179,74	24 870.55	305 369.49	154 407.05	44 173.17	540 000.00	15
3.	Pašvaldības budžets	0	0	0	0	0	0	0
4.	Kopējās izmaksas	74 531.61	165 803.68	2 035 796.57	1 029 380.33	294 487.81	3 600 000.00	100

Lai projektā rezultātā iegādāto IKT infrastruktūru atjaunotu pēc tās nolietošanās būtu nepieciešami apmērām 200 000 *euro* katru gadu sākot ar 2023. gadu, nomainot un uzlabojot infrastruktūru pakāpeniski vai arī 1 000 000 *euro* ik pēc pieciem gadiem sākot ar 2026. gadu.

Lai nodrošinātu kvalitatīvu nozares centralizācijas ieviešanu, atkarībā no projekta ietvaros veiktajiem procesu uzlabojumiem un konsultantu ieteikumiem kopējā centralizācijas procesa pilnveidošanai, ja būs nepieciešams, papildu finansējuma pieprasījums tiks iesniegts Finanšu ministrijā projekta noslēguma posmā kārtējā gada valsts budžeta projekta sagatavošanas gaitā.

6. Projekta pārvaldība

Projekta pārvaldības organizāciju veido projekta vadības grupa, projekta uzraudzības padome, ERAF sadarbības iestāde un atbildīgā iestāde, kā atspoguļots attēlā zemāk.

5. attēls. Projekta pārvaldības struktūra

Projekta Labklājības nozares IKT centralizācija pārvaldībā iesaistīti šādi dalībnieki:

- **Projekta uzraudzības padome** – vadības līmeņa struktūra, kuras sastāvā ir LM vadība, VSAA vadība, par programmu atbildīgais VARAM pārstāvis, kuriem saistoši jautājumi tiek izskatīti Projekta uzraudzības padomē. Padomes darbu vada LM valsts sekretāra vietnieks IT jautājumos. Projekta uzraudzības padomes uzdevums ir izvērtēt un risināt ar projekta īstenošanu saistītus jautājumus, ko Projekta uzraudzības padomē izskatīšanai iesniegusi Projekta vadības grupa, kā arī citi būtiski ar projekta vadību un īstenošanas progresu saistīti jautājumi, kur nepieciešami lēmumi, un kas nav atrisināmi Projekta vadības grupas līmenī. Projekta uzraudzības padome uzrauga Projekta vadības grupas darbu.
- **Projekta vadības grupa** – projekta pārvaldības struktūra, kuras sastāvā ietilpst Projekta vadītājs, VSAA IT departamenta vadītājs, iesaistīto iestāžu IT vadība. Projekta vadības grupā tiks izvērtēta projekta vadītāja sniegtā informācija, kā arī analizēta projekta ieviešanas gaita un nepieciešamās izmaiņas projekta aktivitāšu ieviešanā. Projekta vadības grupa ir pakļauta Projekta uzraudzības padomei. Projekta uzraudzības padome ir tiesīga iecelt Projekta vadības grupā pārstāvjus no VARAM vadības (personas, kas deleģētas šī projekta realizācijas nodrošināšanas kontrolei). Projekta vadības grupas uzdevums ir nodrošināt ar projekta ieviešanu saistītu lēmumu pieņemšanu un izpildi.

- **Projekta vadītājs** ir atbildīgs par projekta darbību norisi saskaņā ar projekta ieviešanas laika grafiku un finansējuma plānu atbilstoši apstiprinātajam projekta iesniegumam. Specifisku uzdevumu veikšanai projekta vadītājs pēc nepieciešamības piesaista kompetentas amatpersonas no attiecīgajiem LM vai to padotības iestāžu departamentiem.

Tabula 15. Piedāvātais projekta komandas modelis

Loma	Piezīmes
Projekta vadītājs (projekta pārvaldītājs)	Nodrošina projekta izpildi, ieviešanu
Projekta vadītāja asistents (Projekta koordinators)	Gatavo nepieciešamos dokumentus un citas atskaites projekta laikā.
Apakšprojektu vadītāji	Ievieš un vada atsevišķas projekta aktivitātes, aktivitātes moduļus vai blokus
Projekta finanšu eksperts	Nodrošina korektu finanšu uzskaides ievērošanu saskaņā ar ERAF nosacījumiem
Jurists	Veic līgumu u.c. dokumentu sastādīšanu, pārbaudi, juridisko risku analīzi, mazināšanu
Iepirkuma speciālists	Nodrošina iepirkumu atbilstību ERAF un normatīvajām prasībām, iepirkumu dokumentācijas sagatavošanu
IT arhitekts	Veic plānotās infrastruktūras platformas arhitektūras izstrādi un risinājuma kontroli realizācijas fāzē
IS arhitekts	Plāno un uzrauga esošās platformas datu migrāciju un jaunās sistēmas uzstādīšanu un konfigurēšanu
Biznesa analītiķis	Nodrošina klientu interešu pārstāvību, produkta definēšanu, lietotāja vajadzību identificēšanu, pakalpojumu un biznesa prasību definēšanu
Sistēmanalītiķis	Nodrošina projekta ieviešanas atbalstu
IT speciālists	Uzstāda un konfigurē piegādāto risinājumu
IS speciālists	Veic esošās platformas datu migrāciju un jaunās sistēmas uzstādīšanu un konfigurēšanu
Lietotāju atbalsta speciālists	Nodrošina projekta ieviešanas atbalstu
Datortīklu speciālists	Nodrošina projekta ieviešanas atbalstu
Drošības un personas datu aizsardzības eksperts	Nodrošina nepieciešamo atbalstu drošības un personu datu aizsardzības jautājumos projekta ieviešanas gaitā.
Lietojamības eksperts	Nodrošina projekta ieviešanas atbalstu

Projekta mērķu realizācijai ir paredzēts šāds projekta realizācijas partneru modelis:

LM – vada un uzrauga projekta realizāciju, kā arī tālāku uzturēšanas kontroli izveidotajiem pakalpojumiem un risinājumiem;

VSAA – nodrošina tehnisko atbalstu un piedalās centralizēti veidojamo pakalpojumu izveidē, ieviešanā un uzturēšanā;

LM padotības iestādes – līdzdarbojas funkcionālo vajadzību definēšanā un pakalpojumu adaptēšanā savās iestādēs.

7. Publicitātes un informācijas izplatīšanas pasākumi

Projekta plānošanas, īstenošanas un pēcprojekta posmos projekta aktivitāte „Publicitātes informācijas izplatīšanas pasākumi” paredz īstenot komunikācijas plānu atbilstoši Vispārējās regulas nosacījumiem, MK 2015. gada 17. februāra noteikumos Nr. 87 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda ieviešanā 2014. - 2020. gada plānošanas periodā nodrošināma komunikācijas un vizuālās identitātes prasību ievērošana” noteiktajam. Pamatā tā ir vizuālā informācija informatīvo plākšņu veidā vietās, kur notiek projekta īstenošana, informācija par projekta īstenošanas gaitu dalībnieku mājas lapās un sociālo tīklu vietnēs, organizējot projekta informatīvo materiālu publicēšanu.

LM valsts sekretārs

Ingus Alliks

Rīgā, Datums

*DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA
ZĪMOGU*

23.03.2020 17:49

17 035

Barbare,

Inese.Barbare@lm.gov.lv

Tel.67021659